

PROGRAMA

școlii civile de fete cu internat și drept de publicitate

a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului
român“ din Sibiiu,

pe anul școlar 1900/1901

publicată de

Dr. VASILE BOLOGA

director.

-
- Cuprinsul:**
1. Planul de învățămînt, de Dr. V. Bologa.
 2. Noul plan de învățămînt al școlii noastre, de Corpul didactic.
 3. Discursuri dela încheerea anului școlar.
 4. Știri școlare.
-

SIBIIŪ,

Tipariul tipografiei archidieceesane.

1901.

Planul de învățămînt.

Planul de învățămînt fixeză ordinea și cantitatea materialului de învățămînt. Cu alte cuvinte ne arată cât material de învățămînt avem să percurgem în școlă și în ce ordine să-l percurgem. În urmare dela planul de învățămînt atărnă totul în viața școlară.

Ținem deci să ne ocupăm pe scurt la acest loc cu principiile, cari pot fi hotărîtoare la stabilirea planului de învățămînt, respective la alegerea și aranjarea materialului de învățămînt. Facem acésta și din incidentul publicării noului plan de învățămînt al școléi nóstre, spre a-î arăta pe scurt și istoricul.

Dar observăm din capul locului, că avem în vedere în linia primă, institutele cu *menire educativă*, cum este și al nostru. De-óre-ce e în genere știut, că există mare deosebire între institutele cu menire educativă, în scopul unei culturî generale, religiose și morale și între institutele de specialitate cu menire pentru anumite ocupațiuni din viața practică. În cele educative materialul învățămîntului e subordonat scopului *solidității caracterului religios-moral*, scopului *întăririi voinței morale* a elevului; pre-când în cele de specialitate materialul de învățămînt e restrîns aproape exclusiv la scopurile practice, ce se urmăresc.

Clarificat acest punct de vedere, venim a constata, că pentru școléle *educative* la alegerea și aranjarea materialului de învățămînt, se cere înainte de

tóte sã se țină samã de puterile fizice și intelectuale ale elevilor, adeca de *gradul desvoltãrii lor fizice și intelectuale*.

Acest moment impune o cuvenită țãrmurire a materialului de învățãmînt, întãii din *motive psihologice*, privitoare la puterea de a percepe a elevului, a doua din *motive naționale*, de a-se considera numai lucruri de adevãratã valóre și de permanentã stabilitate din viața unui popor. În sensul acesteia pedagogia de astãzi distinge *doue principii*, dupã cari avem sã ne orientãm la alegerea materialului de învățãmînt. Pe unul dintre acestea îl considerã de *principiiu formal*, ce cuprinde în sine condițiile *subiective*, iar pe celalalt de *principiiu material*, ce cuprinde în sine condițiile *obiective*. Le vom tracta aci pe ambele în liniamente generale.

1. *Principiiul formal* constã în procedura de a alege numai astfel de material de învățãmînt, care corespunde pe deplin priceperii elevului. De-óre-ce numai atare material póte deștepta *interesul* elevului, și acest punct de vedere e singurul hotãritor pentru orĩ-ce învățãmînt *educativ*.

Mãne când dela acãsta, în planul de învățãmînt n-are sã fie introdus decãt acel material, care e în stare sã deștepte *interesul* recerut din partea fie-cãruĩ elev normal. Iar acãstã condiție presupune curgerea normalã a *procesului de a percepțiune*, anume sã fie datã posibilitatea ca sã întãmpine ideile nóue ideĩ vechĩ înrudite în spiritul elevului, cãci fãrã întãmpinarea și fãrã conlucrarea acestora, asimilarea conștientã a noului material, prefacerea lui în trupul și sufletul elevului, e absolut imposibilã. În didactica cea veche

acest postulat se exprima prin frazele: dela aprópe la departe, dela simplu la compus etc. . .

Va-sé zică se cere, sé dăm spiritului acel nutrimint, pentru care el are deja condițiile prealabile de acceþiune. „Pentru-că nimic nu strică mai mult sănătății spiritului, decât un nutrimint spiritual nepotrivit“. *)

Dreptaceea ar fi timpul suprem sé se generalizeze odată convingerea, că și *spiritului* întocmai ca și *fisicului* numai aceea îi póte servi de hrană priincióasă și de întărire, ce e deplin adecuat predispozițiilor sale date dela natură și eredițe dela părinți prin nascere. De-óre-ce e o mare aseménare între *procesele chemice*, ce susțin fisicul nostru și între *lucrarea psihică*, ce se petrece la asimilarea conștientă a ideilor nóue.

Fisiologia ne-o spune lámurit, că omul nu trăesce din ceea-ce mănincă, cí din ceea-ce mistue. Tot acésta o intonéză și psihologia pe terenul vieții sufletesci.

Ar fi decí adevérată ignoranță a nesocoti acest moment, relativ la materialul de învățămint, care condiționéză desvoltarea *psihică*, pre-când vedem cât de minunat s-a îngrijit *natura* de hrana, ce condiționéză desvoltarea *fisică* a copilului, pentru tóte períodele vieții. Aceeași procedură ar trebui sé o practicăm și noi cu privire la nutrimintul *spiritual*, după exemplul, ce ni-l dă *natura* cu privire la nutrimintul cel *fisic*. Adeca atât de alegători sé fim și noi în privința nutrimintului *spiritual*, pre-cum vedem, că e *natura*

*) „Denn nichts schädigt die geistige Gesundheit mehr, als eine ungeeignete geistige Nahrung“! — Cea mai nóuă Enciclopedie pedagogică germană, de cruditul pedagog: W. Rein (Langensalza, 1897), după care sunt ținute preste tot aceste desfășurări.

în privința celui *fisic*, începând dela cea mai fragedă vîrstă.

Dar câte greșeli nu se fac în această privință, cu știre și fără știre. Măhniți trebuie să observăm, pe basa probelor istoriei, că neamului omenesc, pare-că din adins îi este dat, să facă mai întâi câte un încunjur mare în vâlmașala *rătăcirii* și numai târziu după jertfe enorme, adese-orî după sguduirî neînchipuite, să se reculégă și să vină la cunoștința adevărului.

Acest încunjur pare a-se manifesta și pe terenul inocent al învățămîntului. Pentru-că și în timpul nostru vedem când statul, când societatea, ba chiar și particulari, pășind cu nesfîrșite pretenții față de materialul planului de învățămînt, ceea-ce nesmintit că numai conturbă echilibrul și împedecă succesul adevărat. În asemenea împrejurări învățătorul, jignit fără îndoială în idealul seü didactic, n-are decăt să trecă mai departe, căci menirea lui nu este de a-se împotrivi, ci de a-și face datoria.

Iar pentru-ca să resumăm, din cele zise rezultă, că în planul de învățămînt numai acel material pôte avé loc, atât din punct de vedere *cualitativ* cât și *cuantitativ*, care pe lângă o temeinică prelucrare se și pôte *mistuî* din partea elevului. De-ore-ce numai atare material contribue la augmentarea culturei spirituale, la întărirea și însănătoșarea spiritului.

E adevărat, că spiritul, dacă se forțeză, își însușesce și lucruri mai puțin priincióse firei și predispozițiilor sale înăscute. Acésta însă nici odată nu se întâmplă în favorul întăririi și însănătoșerii *spiritului*, ci în dauna lui, întocmai pre-cum se întâmplă în cas analog și *fisicului*.

A preveni acest rău înseamnă a satisface *principiul formal* la stabilirea planului de învățămînt, ceea-ce e chemarea bărbaților de școlă.

2. *Principiul material*. Am accentuat mai sus, că la alegerea materialului de învățămînt cea dintâi condiție e, ca acela să corespundă puterii de *apercepere* a elevului, adeca să deștepte *interesul* elevului. Se impune acum de sine întrebarea: unde vom găsi acel material corespunzător? Acestei întrebări vom răspunde în cele ce urmează.

Ținta noastră e ca să ridicăm elevul, într-un timp relativ scurt, la acea înălțime intelectuală și morală, la care a ajuns omenimea *în prezent*, respective poporul seǔ. Ast-fel elevul se-și aște locul cuviincios în sinul aceluǔ popor, se conlucre alăturea cu connaționalii seǔ independent dar armonic, întru realizarea problemelor timpului, după idealul poporului seǔ.

Dar știe tótă lumea, că nicǔ un popor nu s-a ridicat de-odată, ca prin o vrajă magică, la stadiul seǔ cultural în care de prezent se află. Cǔ frămintări seculare, jertfe și sbuciumări îndelungate îl costă pe fie-care popor capitalul seǔ intelectual și moral, din care astăzi gustă cu tignă *presentul*.

Prin urmare *bunul comun sufletesc* al unui popor, ce se compune din scrutările învęțașilor seǔ, din operele artiștilor seǔ, și preste tot, din munca și sudórea spiritelor și a brașelor sale muncitóre, ceea-ce noi astăzi numim și *cultură nașională*, nu e alt-ceva decăt *productul* ostenelelor *trecutului*. Și cine va puté cuprinde din temeiǔ acest *product*, fără se-ǔ cunóscă mai întâi *genesa și desvoltarea cronologică* din stadiu în stadiu.

Dreptaceea înainte de a introduce elevul în *presentul* complicat, trebuie să-l conducem mai întâi la *antecedentele* aceluia, la premisele sale din trecut, din care s-a dezvoltat ca o necesitate logică. Acesta avem să o facem din două motive, întâi: pentru-că premisele din trecut, din care s-a dezvoltat prezentul, sunt de comun mai simple, mai primitive, ca atari și mai accesibile cuprinderii elevului; a doua: pentru-că urmărind elevul dezvoltarea culturală și morală a poporului său în mod cronologic, din stadiu în stadiu, când va ajunge la cel mai înalt punct al acestei dezvoltări din timpul prezent, el se va simți deplin orientat și familiarizat în domeniul cultural și moral al poporului său. Iar în urma acesteia din mulțămire va conlucra într-acolo, ca să se continue și mărească munca străbunilor săi și să se păstreze moștenirea părintească din generație în generație. Acesta e problema învățămîntului educativ.

A ține acum samă de această dezvoltare cronologică, din stadiu în stadiu, și cu privire la alegerea materialului de învățămînt din cadrele *culturei naționale* a unui popor, înseamnă a satisface *principiului material* în stabilirea planului de învățămînt. Ceea-ce în scopul învățămîntului educativ se impune necondiționat.

Pe lângă aceste două principii, care normează precum vedurăm condițiile *subiective* și *obiective* cu privire la planul de învățămînt, urmărește a doua categorie de considerante, care privesc de-a-dreptul materialul ales. În acest punct cel dintâi postulat e: să se țină samă de o strînsă legătură internă, logică, a materialului fixat în cuprinsul planului, anume *pentru uni-*

tatea învățămîntului. Pentru-că deși sunt diferite disciplinele de învățămînt, scopul e unul și același. Tendințe separatistice, pentru una sau alta dintre discipline, sunt cu desăvîrșire excluse.

Tot în acest scop se va ține samă de o *corelație simetrică* între diferitele obiecte de învățămînt, fără de care e imposibilă o dezvoltare armonică în cadrele întregului plan, e imposibilă o intimă organizație a învățămîntului.

Prin conducerea elevului din tréptă în tréptă în dezvoltarea culturală a unui popor, până în bogatul și variatul cuprins al prezentului, se ținde elevului fără îndoială o cătățime însemnată de cunoștințe și idei nóue. Intre acestea însă dacă nu ar fi o legătură internă de *succesiune și corelațiune* corespunđătoare, ușor s-ar puté întâmpla ca ele să devină o povară pentru spiritul elevului, o sfășiare a puterilor lui spirituale, în loc de o închegare a unității spiritului, spre a-se susține între orî-ce împrejurări la cuvenitul echilibru al judecării morale-sănătóse. De-óre-ce învățămîntul educativ, acéstă *putere morală* a spiritului, o urmăresce drept cea mai înaltă țintă și nu nepotolita sete de știință din partea elevului. Pentru-că *nu mulțimea cunoștințelor ridică valórea unui individ, cí felul voînței lui!* Acésta o intonéză neîntreprupt pedagogia modernă.

Ca să nu scădem dar importanța învățămîntului și să nu-î reducem puterea de a influința binefăcător întréga dezvoltare a spiritului și a caracterului, n-avem să ne îndestulim a aranja numai paralel materialul ales din osebitele discipline de învățămînt, cí să-l întreșesem într-un întreg contopit după elemen-

tele sale omogene și heterogene, după-cum e o țesătură de pânză urzită și bătută din osebitele fire. Ast-fel contopit se străbată în spiritul elevului, se-î emoționeze și augmenteze personalitatea.

Evident, că în fața acesteia nu putem fi indife- renți cu privire la ceea-ce străbate în conștiința ele- vului și cu privire la succesiunea în care aceea se petrece. De-ôre-ce legătura internă dintre variatele discipline de învățămînt, are să contribue la *realizarea problemei* de a contopi *unitatea personală* a elevului cu *multilateralitatea materialului de învățămînt*, de a aduce în armonie condițiile *subiective* cu cele *obiective*, spre a-se contopi în consecințele lor într-un efect comun și de basă etică.

Dreptaceea pentru concentrația puterilor intelec- tuale, pentru unitatea personalității elevului, se cere și *concentrația învățămîntului*. Adeca să nu se tracteze *isolat* obiectele de învățămînt, ci în legătură intimă după calitățile lor similare, pentru-ca să nu se excludă unele pe altele cunoscînțele dobândite din variatele obiecte, ci să se razime împrumutat unele de altele, stînd mereu la îndemînă elevului pentru orî-ce com- binații viitoare.

În vederea acesteia se impune o proporționată aprețiere a materialului de învățămînt, ce se ofere de studiile *umaniste* și *realiste*. La tótă întîmplarea însê se va da o extensiune mai întinsă studiilor *umaniste* cum e religia, istoria și literatura națională, pentru- că acestea influințeză în linia primă sentimentele și hotăresc cultura inimii, ceea-ce remîne pentru tot- deuna *scopul suprem* al școlei educative. Din acest motiv se și întonează, că pentru școla educativă *stu-*

diile umaniste forméză simburele planului de învățămînt, în considerarea scopului suprem de educație religiósă-morală și națională.

Acestui grup de studii se subsuméză tóte celelalte obiecte, în raport corespundător și amăsurat progresului cultural, ce se observă în desvoltarea istorică a unui popor. Pe calea acésta avem decî sê sistemisăm în cuprinsul planului de învățămînt: *tot ce a preocupat vre-odată spiritul omenimei, tot ce s-a inventat și utilizat vre-odată în folosul practic al omenimei*. Bine sistemisate apoi sê le tindem *generațiilor mai nóue*, prin ele sê le deșteptăm și consolidăm ideile religióse și morale și ast-fel sê le ridicăm la *nivoul presentului*, a cărui interese și tendințe salutare aũ sê le servescă și sê le conducă mai departe în calea realizării.

Cu acestea am fi arêtat în liniamente generale principiile hotărîtóre în compunerea unui plan de învățămînt. Trebuie însê sê observăm, că nu s-a atins încă un moment, preste care dacă am trece, am comite o eróre contra empirismului, respective contra principiului *inducției* pe terenul învățămîntului, ceea-ce astăzi nu s-ar mai poté scuza. Acel moment constă în faptul, că în cuprinsul unui plan de învățămînt, trebuie sê se dea expresiune hotărîtóre și *împrejurărilor locale*, sê se dea teren cât mai amplu pentru împrejurările locale geografice, etnografice, istorice etc. . . De-óre-ce ni-se pare de tot greșită procedura de până aci, a cărei urmări se resimt încă, de a străbate țări și mări făcendu-le obiectul studiului nostru amănunțit, înainte de a cunoșce mai întâi din tóte punctele de vedere locul nostru natal, patria nóstră proprie cu tóte lucrurile și jurstările sale. Marcăm dar și acest

moment ca o *desvoltare individuală* a planului de învățămînt, ca un punct de cînosură de a pleca întotdeauna dela *intuiția* celor locale spre periferie, în toate direcțiunile posibile, și nu invers, ceea-ce ar trebui să fie o nobilă ambiție pentru fie-care institut de educație.

Urmînd acestor vederi, prescisele planului de învățămînt nu vor da o simplă *aglomerație de material* fără sistem intrupat și adecuat puterilor fizice și intelectuale ale elevului, nici vor lăsa nejustificat vechiul dar practicul postulat pedagogic: *non scholae sed vitae discimus*.

Până cînd dar învățămîntul are rol principal în viața școlară, pînă atunci și planul, care-î fixeză ordinea și cantitatea, are aceeași importanță. Cu drept cuvînt se zice decî, că dela norocoasa întocmire a planului de învățămînt, atîrnă în partea cea mai mare succesul instrucției.

E adevărat, că un învățător destoinic e în stare să arete rezultate frumoase pe terenul învățămîntului și pe lîngă un plan de învățămînt defectuos și necorespundător, pentru-că el știe suplini lacunele planului prin îndemînarea sa înăscută, prin devotamentul și căldura, ce-l conduce în lucrarea sa didactică. Dar neasămănată inlesnire va întîmpina învățătorul în activitatea sa, cînd el pas de pas se va pute răzîmi de prescisele unui plan rațional de învățămînt, fiind tot-odată și mai sigur de succesul lucrării sale. Pentru aceea se și susține, că mai adese-orî defectele planului de învățămînt sunt cauza scăderilor sau regresului în viața școlară și nu învățătorii sau elevii.

Resultă din toate acestea, că planul de învățămînt este temelul și forța lucrării didactice în viața școlară. În urmărire pentru conducătorii de școle, cea dintâi datorință e ca să îngrijască cu scumpătate și pricepere de compunerea planului de învățămînt în mod rațional, pelângă o fericită combinare a principiilor didactice cu trebuințele practice.

Acestei nisuințe, spre o continuă posibilă îmbunătățire, e a-se atribui și faptul, că institutul nostru, deși acum împlinesce numai 15 ani dela inaugurarea sa, introduce și pune în practică deja al treilea plan de învățămînt.

Primul plan de învățămînt pentru școla noastră s-a stabilit de-odată cu statutul de organizare al școlii și s-a pus în practică la inaugurarea institutului în Octombrie 1886. Corpul didactic însă, abia după câțiva ani de activitate, a trebuit să se convingă despre insuficiența acestui plan de învățămînt, în raport cu exigențele unei școle superioare de fete. În urma acesteia încă în Septembrie 1891, la inițiativa directorului de-atunci, fericitul în Domnul profesor Dr. Ioan Crișan, a supus revisiunii planul de învățămînt și l-a amplificat în multe privințe. Pe baza acestuia apoi s-a continuat activitatea didactică la școla noastră un deceniu întreg, până în timpul de față.

Și a fost posibilă o îmbunătățire în această direcțiune, pe baza unei înțelepte prevederi, ce se cuprinde în §. 6 din statutul de organizare a școlii noastre, după care: „Planul de învățămînt pentru școla civilă de fete îl stabilește din timp în timp și după trebuință, în conformitate cu legile regnicolare în vigoare, comitetul Asociațiunii“...

Acéstă dispoziție e în deplină armonie cu vederea pedagogiei de astăzi, în sensul căreia, școlile neîntrerupt trebuie să țină samă de spiritul timpului, de progresele mai nouă, ce se realizază pe terenul științelor și artelor. A-se îngrădi și isola față de acea, ar însemna îngrădirea murului chinez.

După un period de zece anī, s-a stabilit și pus în practică la școla noastră un nou plan de învățămīnt, parte pentru-ca să uzăm de experiențele făcute în decursul timpului, parte pentru-ca în unele privințe să aducem planul nostru în deplină consonanță cu planul general de învățămīnt al statului. Acest nou plan de învățămīnt se publică în cadrele programei școlare din acest an, conform decisului Onoratului Comitet al Asociațiunii din 7 Februarie 1901, Nr. 75, și mărturisim, că noi legăm-de acest plan multe speranțe bune pentru viitor. —

Sibiiū, în Iuniū 1901.

Dr. V. Bologa.

Plan de învățămînt

pentru școala civilă de fete cu internat și drept de publicitate a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ din Sibiiu, stabilit în sensul §. 6 din statutul de organizare al școlii.

I. Obiecte ordinare.

1. Religiunea și morala.

(În fie-care clasă câte 2 ore pe săptămână).

Scopul religiunii și al moralei: a deștepta, a desvolta și a întări și pe calea acésta sentimentele religiöse și bunele moravuri ale elevelor.

În acest scop dispun cele de lipsă singuraticile confesiunii. Învățămîntul se prevede prin catecheții denumiți de respectivele autorități confesionale, în conțelegere cu comitetul central al Asociațiunii.

2. Limba și literatura română.

Scopul: a) Cunoscerea conștientă și temeinică a gramaticii și dezvoltarea priceperii elevelor, încât să știe vorbi și scrie frumos și corect românește.

b) Cunoscerea literaturii în liniamente principale, cetirea și tractarea produselor literare mai alese și introducerea elevelor în viața sufletească a poporului român prin analiza și priceperea cuprinsului produselor cetite, a-le desvolta și pe calea acésta atât simțul național cât și moral.

Clasa I.

(4 ore pe săptămână).

Cetire logică și estetică, cu deosebită considerare la intonare și pronunție corectă românească. Analiza pieselor de cetire, scurtă reasumare a cuprinsului lor; în legătură cu acésta exercițiul de vorbire și de intuiție cu scop de a-se deprinde elevele de timpuriu, ca să-și exprime cugetările corect, hotărît și măduos românește.

Pe lângă acésta elementele limbiî române cu considerare la cunoscînțele gramaticale câștigate în clasele elementare și pe basa pieselor de cetire, mai ales între marginile propoziției simple.

Părțile principale și secundare ale propoziției. Părțile vorbirii; elementele cuvintelor (pe baza ortografiei), verbul și formele principale ale conjugării, în legătură cu tractarea predicatului; declinațiunea, în legătură cu celelalte părți ale propoziției.

Piese de cetire în prosă și poezie din istoria patriei și din viața poporului român. Piesele de cetire din istoria poporului român să le alégă și să le întregéscă învățătorul, încât elevele să-și pótă câștiga un tablou despre cele mai însemnate evenimente și despre cele mai marcante individualități din întreaga istorie a poporului român. Declamarea poeziilor mai mici. Teme scripturistice (cât mai des, dar numai în clasă): decopiere, silabisare, analiză, scrisul dictat și cătră finea anului școlar concipierii saū extrase din descrieri și povești mai mici și bine explicate.

*

Cu privire la temele scripturistice din limba română și din tóte celelalte limbi, ce se propun în clasa acésta și în celelalte clase, sunt de observat următoarele regule:

1. Temele de lucrat să corespundă totdeauna deprinderilor gramaticale, respective stilistice, în cari decurge învățămîntul pe acel timp și încât se póte acomodate celor cetite.

2. Drept ocupațiunii de casă nu se pot da decât teme bine pregătite în clasă și numai odată pe lună.

3. Nu e permis să fie îngrămădite elevele cu ocupațiunii de casă, deși sunt a-se deprinde în lucrări scripturistice, dar numai în proporție cu celelalte ocupațiunii ale lor.

4. Purisarea temelor scripturistice, înaintate și corese deja, nu se permite.

5. La ocupațiunile scripturistice e a-se considera cu deosebire punctualitatea, curățenia și gustul estetic.

Clasa II.

(3 óre pe săptămână).

Cetire logică și estetică; cuprinderea și resumarea lecturii, cu același scop ca în clasa I.

Pe baza pieselor de cetire, părțile propoziției și ale vorbirii, mai exhaustiv; toate flexiunile declinațiilor și conjugărilor, cu deosebită considerare la schimbările fonetice și la observarea celor necesare din punctul de vedere al ortografiei. Formarea cuvintelor. Propozițiile principale și secundare; interpunctia.

Piese de cetire în prosă și poezie din literatura română, din istoria poporului român, din viața poporului român și din mitologia greacă și romană. La tractarea pieselor de cetire e a-se da atenție scriitorului și timpului respectiv. Declamare. Teme scripturistice (numai în clasă) la două săptămâni odată: descrieri mai mici, narațiunii, analizări, scrisul dictat din punct de vedere ortografic.

Clasa III.

(3 ore pe săptămână).

Cetire logică și estetică, ca în clasele precedente.

Analiză gramaticală.

Calitățile stilului simplu și poetic, pe baza pieselor de cetire acomodată, în prosă și poezie, cu deosebită considerare la idiomele distincte și proprii limbii române.

Proza și poezia. Versificațiunea ritmică pe baza poeziilor tractate. De observat e, că atât în clasa această, cât și în clasa IV, nu e vorbă de poetică sistematică, ci numai de prezentarea formelor mai însemnate de versificațiune, la ocazii potrivite. Împărțirea compozițiilor stilare; genurile prozei; concipiare de scrisori obișnuite în viața practică.

Drept lectură: produse alese în prosă și poezie din operele scriitorilor nostri mai distinși (din literatură), din viața și istoria poporului român.

Declamări. Teme scripturistice tot la două săptămâni (dar numai în clasă): narațiunii, descrieri, prefaceri sinonime, exerciții ortografice și sintactice, concipiare de scrisori din viața practică (nu în caetul de exerciții), ci în forma obișnuită în viața practică.

Clasa IV.

(3 ore pe săptămână).

Genurile poetice, după putință, pe baza lecturii, cu aprecierea scriitorilor români mai însemnați.

În legătură cu materialul de lectură ce s-a tractat, formele mai esențiale din versificațiunea metrică.

Declamări acomodată și cetire estetică. La câte două săptămâni temă scripturistică, variată în clasă și acasă.

3. Limba și literatura maghiară.

Scopul: a) Insușirea limbii maghiare în vorbire și scriere, cu deosebire pentru trebuințele vieții practice.

b) Cunoșterea literaturii maghiare în liniamente principale.

Clasa I.

(4 ore pe săptămână).

Exerciții în cetire logică și intonare corectă. Traducere din materialul cetit, cu descrierea și învățarea cuvintelor necunoscute.

Exerciții de conversație și de intuiție, cu deosebire în cadrele materialului tradus din limba maghiară.

Pe baza pieselor tractate: analiză gramaticală și sintactică între marginile propoziției simple și încât se poate paralel cu limba maternă, verbal și în scris, la tablă și în caete, ca să se deprindă elevele în ortografia limbii maghiare.

Piese de cetire mai mici în prosă și poezie. Elevele reproduc pe scurt cuprinsul celor cetite, cu cuvintele lor proprii, în limba maghiară, și memorisază câte-va poezii mai mici.

Clasa II.

(3 ore pe săptămână).

Cetire cu pronunție și intonare corectă. Analiza și reproducerea cuprinsului pieselor cetite, cu graiul și în scris, la tablă și în caete.

Din gramatică părțile vorbirii, pe baza propozițiilor simple și amplificate, anume: verbul, substantivul și adiectivul. Conjugarea verbului ajutător (lenni) și a verbelor regulate, ambele forme, în timpurile principale, modul indicativ; declinațiunea substantivelor și comparațiunea adiectivelor.

Exerciții corespunzătoare la tablă și în caete, la câte două săptămâni, în clasă.

Exerciții de conversație.

Memorisarea și declamarea unor poezii mai mici.

Se observă preste tot, că piesele de citire în proză și poezie acomodată învățămîntului gramatical și gradului de dezvoltare a elevilor, după putință să fie astfel alese, încât să nu prezinte numai exemple gramaticale, ci în sine să fie de conținut valoros.

Clasa III.

(3 ore pe săptămână).

Continuarea exercițiilor de citire cu pronunție și intonare corectă. Analiza cuprinsului celor citite, reproducerea sau prelucrarea cuprinsului cu graiul și în scris, la tablă și în caete.

Pe baza pieselor citite și analizate exerciții sintactice și etimologice: propoziția simplă, dezvoltată, contrasă, compusă și periodul; repetiția și amplificarea părților vorbirii tratate în clasa II, apoi continuare cu tratarea celorlalte părți ale vorbirii.

Sistemizarea și aprofundarea cunoștințelor gramaticale câștigate pe calea aceasta.

Continue exerciții de conversație.

Declamări acomodate.

Clasa IV.

(3 ore pe săptămână).

Traducere gradată din limba maghiară în cea maternă și vice-versa, cu graiul și în scris, la tablă și în caete. În legătură cu acesta scurtă repetiție a materialului gramatical, ce s-a tratat în clasa III, mai pe larg aprofundarea și aplicarea diferitelor sufixe și copcii verbale.

Aprețiere literară a pieselor citite cu deosebită atențiune la autor și la timpul său. În firul acesteia: literatura maghiară în liniamente principale, cu deosebire timpul mai nou.

Din materialul de lectură, ce s-a tratat, se memorisază părți mai alese, sau se prelucra, d. e. resumarea cuprinsului în scris, prefacerea poeziei în proză etc.

Declamări acomodate și citire estetică.

Ocupațiunii scripturistice la câte două săptămâni, variat în clasă și acasă.

4. Limba și literatura germană.

Scopul: A învăța limba într-atâta, ca eleva să înțeleagă conversația, ce decurge asupra obiectelor din cadrul cunoștințelor ei și să știe vorbi și scrie gramatical corect despre acele obiecte.

Clasa I.

(2 ore pe săptămână).

Cetire cu voce înaltă și la înțeles. Scriere pe tablă, mai târziu și în caete pentru a-și însuși elementele scrierii corecte. Exerciții în vorbire.

Piese mai mici de cetire în prosă și în poezie. Cuprinsul celor cetite elevele îl reproduc pe scurt cu cuvintele proprii în limba germană, memorisarea câtor-va poezii mai mici.

Clasa II.

(2 ore pe săptămână).

Cetire, pronunțare curată și intonare corectă. Din gramatică părțile vorbirii pe baza unor propoziții. Piese de cetire în poezie și prosă, acomodată învățămîntului gramatical și gradului de dezvoltare a elevelor, după putință să fie astfel alese, încât să nu prezente numai exemple gramaticale, ci în sine să fie de conținut valoros.

Exerciții corespunzătoare la tablă și tot la două săptămâni în caete în școală. Memorisarea și declamarea unui număr oarecare de poezii mai mici.

Clasa III.

(3 ore pe săptămână).

Propoziția simplă, dezvoltată și contrasă, felurile propozițiilor secundare, periodul. Expresii proprii limbii germane (idiome, proverbe). Piese alese din cartea de cetire în prosă și poezie. Ocupațiunile scripturistice la tablă și la câte două săptămâni în caete în școală.

Memorisarea și declamarea câtor-va poezii.

Clasa IV.

(3 ore pe săptămână).

Repetiția cunoștințelor din sintaxa și etimologia limbii germane, câștigate în clasele premergătoare, amplificarea lor prin deprinderi continue.

Cetirea pieselor alese în prosă și poezie din cartea de cetire, cu considerare la genurile literare tractate în orele de limba română, ocașional și unele forme de versificație.

Teme scripturistice la câte două săptămâni, variază în clasă și acasă.

Cu privire la predarea limbilor străine sunt de observat următoarele:

1. Dacă într-o clasă s-ar afla eleve începătoare în limba germană, acestea să se instrueze separat de cele mai înaintate.

2. La instruirea elevelor începătoare se recomandă folosirea metodelui direct; iar unde se aplică acest metod se poate permite distribuirea materialului de învățămînt pentru singuraticile clase corespunzător acestui metod. (Vezi Dr. Friedrich Wilhelm Fricke: „Erziehungs und Unterrichtslehre“. Fremde Sprachen, pag. 414).

3. Din materialul prescriș numai atîta este a-se percurge într-un an, cât se poate termina și învăța temeinic, amăsurat gradului de dezvoltare a elevelor.

4. Pond principală să se pună pe învățarea limbii și nu pe a gramaticii.

5. Istoria.

Scopul: a cunoște istoria ungară și cea universală așa, ca elevele să-și câștige noțiunii exacte și să se știe orienta într-însa încât e posibil.

Se va pune deosebit pond pe relațiunile familiare, sociale și culturale, ce au existat în deosebitele epoce la clasele mai înalte și mai inferioare ale societății omenesci.

În fine prin înfățișarea dezvoltării morale și intelectuale a națiunii ungare, precum și a altor popoare, și prin înfățișarea persoanelor istorice renumite — bărbați și femei — se va influența asupra dezvoltării simțului național și a caracterului elevelor.

Clasa II.

(2 ore pe săptămână).

Introducere în istorie; cultura în timpul preistoric; rasele de oameni, familii de limbi, lăptirea și rolul lor în istorie.

Din istoria Grecilor: timpul eroic și miturile Grecilor; marii legistatori Lycurg și Solon; războiele persice; epoca lui

Pericles și războiul peloponesiac; decadența Greciei și imperiul macedonian.

Din istoria Romanilor: timpul eroic; fundarea Romei și regii; luptele dintre patricieni și plebei în primii doi secoli ai republicei; cum a devenit Roma domnițoarea lumii; războaie civile; timpul triumviratelor și căderea republicei; epoca lui August (Pannonia, Dacia) și caracterizarea cesarismului; creștinismul și Constantin cel Mare; căderea imperiului roman de vest.

Din istoria evului mediu: după cunoșterea semințiilor germane și a migrațiunii popoarelor, formarea statelor înființate de acelea (Hunii); imperiul lui Carol cel Mare (Avarii) și împărțirea lui; chalifatul și cultura Arabilor.

Clasa III.

(2 ore pe săptămână).

Luptele dintre papă și împărați (regii germani și Ungaria), cruciatele (Andrei II); războiul de o sută de ani între Franța și Anglia, Ioana d'Arc; Habsburgii (Ladislaw IV) la finea evului mediu (Mateiu Hunyadi, Iagellonii); orașele italiene și renașterea.

Trecere dela istoria evului mediu la a celui nou. Eliberarea Spaniei, căderea Constantinoplei. Invențiuni: busola și descoperirile transmarine; tiparul și reformațiunea; praful de pușcă și transformarea relațiilor de stat. Imperiul universal al Habsburgilor, Carol V; lupta pentru libertate a Țărilor de jos și decadența ramurei spaniole a Habsburgilor; războiul de 30 ani și ramura austriacă a Habsburgilor (Bocskay, Bethlen, George Rákoczy I, Petru Pázmán, Nicolae Eszterházy). — Epoca lui Ludovic XIV și supremația Francei (Francisc Wesselényi, Petru Zrinyi, Frangepan, Emeric Tököly, Francisc Rákoczy II). Revoluțiunea engleză. Prusia și Frideric II, Rusia și Petru cel Mare. Revoluțiunea din America de nord. — Revoluțiunea franceză. Napoleon. (Mișcarea pentru reforme sub Maria Terezia, Iosif II, Francisc I și Ferdinand V și legile din 1848). Formarea imperiului german și a regatului Italia.

Clasa IV.

(3 ore pe săptămână).

Istoria pragmatică a Ungariei, dar cu privire numai la evenimentele și epocile mai însemnate și la așezămintele mai

importante ale constituțiunii ungare. După terminarea materialului istoric se va face o reprivire asupra geografiei fizice și politice a Ungariei.

6. Geografia.

Scopul propunerii geografiei este: ca elevele să-și câștige cunoștințe cât se poate de clare despre membrarea verticală și orizontală a pământului, precum și despre referințele naturale mai importante, ce se observă pe pământ; să cunoască popoarele mai însemnate, statele, locuințele și modul de trai al acestora, precum și să înțeleagă raportul în care se află pământul față cu soarele, luna și celelalte stele.

Clasa I.

(2 ore pe săptămână).

Orizontul. Explicarea regiunilor lumii, mișcarea aparentă a soarelui, respective rotațiunea pământului, cu ajutorul stelei polare și a acului magnetic. Rosa de vânt. Globul pământului. Distribuirea uscatului și a apei pe suprafața pământului. Cele cinci continente și cinci oceane. Noțiuni geografice fundamentale (peninsulă, insulă, grupă de insule, strîmtóre de pământ, fluviu, rîu, deal, munte, etc.).

Ecuador și cercuri paralele. Emisfera nordică și sudică. Meridian, emisfera estică și vestică. Cele 5 cercuri paralele principale și zonele, cunoșterea foarte pe scurt a acestora cu privire la zile și la anotimpuri, plante, animale și locuitori. Planiglobul ca hartă a globului pămîntesc. Explicarea semnelor de pe hartă. Repetirea celor învățate pe harta emisferei estice și vestice.

Până aci învățămîntul se face fără manual, numai cu ajutorul globului în mod intuitiv.

De aci încolo elevele se vor folosi de hartă.

După acestea se ia geografia țărilor sfintei corone ungare și a celorlalte țări din Europa, cu deosebită privire la referințele fizice.

Clasa II.

(2 ore pe săptămână).

Geografia Asiei, Africei, Americii și Australiei în același mod ca Europa în clasa primă.

Clasa III.

(1 oră pe săptămână),

În legătură cu învățămîntul istoriei: repetiția materialului învățat până aci, amplificându-l încât-va, pe lângă folosirea continuă a hartei.

Clasa IV.

(1 oră pe săptămână).

În legătură cu fizica: Forma pămîntului și dovețile populare referitoare la acesta. Mișcarea aparentă zilnică a boltei ceresci și explicarea acesteia. Mișcarea aparentă anuală a só-relui. Calcularea timpului. Rotațiunea și revoluțiunea pămîntului. Variația lungimei zilelor. Anotimpurile. Zonele pămîntului. Mișcarea lunii în jurul pămîntului. Fazele lunii. Intu-necimii de sóre și de lună. Pămîntul în sistemul solar. Ceilalți membri ai sistemului solar. Stele fixe, constelațiuni.

7. Aritmetica și Geometria.

Scopul: a) Siguranță și dexteritate în executarea operațiunilor și deprindere în deslegarea problemelor, ce obvin în viața de toate zilele.

b) Înțelegerea celor mai însemnate noțiuni și adevăruri fundamentale geometrice pe baza intuiției metodice. La propunerea aritmetice nu se ia în considerare numai folosul, ce-l ofere ea în viața de toate zilele și la propunerea altor științe, ci trebuie a-se lua în vedere și împrejurarea, că ea contribuie în mod însemnat la dezvoltarea judecății elevilor. De aceea se va pune deosebit pond pe calculul mental (la care învățatorul nu poate lucra mechanic) și pe deslegarea logică a problemelor. În genere se va nisui decî într-acolo, ca prin învățarea aritmetice ele va să nu câștige numai o pregătire folositoare, ci ea să se deprindă totodată la o lucrare înțeleptă, treptată, sîrguincioasă și perseverantă și astfel învățarea acestui obiect să aibă o înfrîurare binefăcătoare asupra întregii sale culturi spirituale.

La alegerea problemelor să se aibă în vedere și studiile ce se propun în clasa respectivă; partea cea mai mare a problemelor se va lua totuși din viața de toate zilele și din cercul economiei de casă.

Cele mai necesare cunoștințe geometrice le câștigă elevele în clasele inferioare în orele de desen; cunoștințele acestea se amplifică în clasele superioare. De sine înțeles, că aici nu poate fi vorba de propunerea sistematică a geometriei, ci numai de câștigarea celor mai însemnate cunoștințe geometrice pe baza intuiției clare. Acesta e de neapărată trebuință, atât la numeroasele probleme din fizică, cât și din geografia matematică, precum și la calcularea de suprafețe și de volum, ce obvin adese-ori în viața de toate zilele.

Clasa I.

(3 ore pe săptămână).

Cunoscerea temeinică a celor patru operațiuni fundamentale cu numeri întregi, de o numire și de mai multe numiri. Proporțiunea și regula de trei simplă. Cunoscerea măsurilor metrice și a banilor din patrie.

Probleme de rezolvat mental, la tablă și în caete.

Clasa II.

(3 ore pe săptămână).

Repetiția celor învățate în clasa I. Divisibilitatea numerilor, cel mai mare divisor comun, cel mai mic multiplu comun. Frațiunile. Cele patru operațiuni cu fracțiuni decimale. Regula de trei compusă. Calcularea timpului. Probleme de rezolvat mental, la tablă și în caete.

Clasa III.

(2 ore pe săptămână).

Fracțiunile vulgare și calculare cu acestea pe lângă repetiția continuă a celor învățate. Aplicarea fracțiunilor la regula de trei simplă și compusă.

Cunoștințele din planimetrie, câștigate în mod intuitiv cu ajutorul desenului în orele de desen din cl. I și II, se improspetéză și se amplifică de asemenea intuitiv.

Probleme de rezolvat mental, la tablă și în caete.

Clasa IV.

(3 ore pe săptămână).

Repetiția calculării cu fracțiuni, prin rezolvirea mai multor teme. Procentele, interesele, rabatul, agiul, calcularea câștigului

și a pierderii în procente. Raportul și proporțiunea. Divisiunea proporțională, regula catenară și calculul alegațiunei. Cele mai însemnate măsuri și monete din străinătate; raportul dintre acelea și dintre monetele și măsurile noastre.

Cunoscințele cele mai necesare despre congruența și asemănarea poligonelor. Calcularea suprafeței pătratului, triunghiului, a cercului, și calcularea volumului celor mai simple corpuri geometrice.

Probleme de rezolvat mental, la tablă și în caete.

Științele naturale.

Scopul: a) Cunoșcerea celor mai însemnate tipuri ale vieții organice (animale, plante), precum și ale mineralelor și rocilor folosite pe baza intuiției.

b) Cunoșcerea organismului corpului omenesc și a celor mai necesare condițiuni pentru susținerea sănătății.

c) Cunoșcerea fenomenelor și legilor naturale din cadrul chimiei și fizicii pe baza intuiției și a experimentelor.

Deși la creșterea fetelor nu se pot lua în considerare științele naturale în aceeași măsură ca în școlile de băieți, cu toate acestea e de lipsă din punctul de vedere al culturii generale, să li-se dea și fetelor ocaziune, ca să cunoască tipurile mai însemnate ale vieții organice, mineralele și rocele folosite, precum și legile, cari se manifestă în cele mai însemnate fenomene naturale și în puterile naturii, ce stau în serviciul omului. Prin această școală de fete urmăresc scopul, ca eleva să învețe a căuta esența lucrurilor și legătura dintre cauză și efect, ca să nu cadă jertfă fantasiei sale și de altcum mai vie, în casurile când se află față-n față cu fenomene naturale, de altcum simple și ușor de înțeles.

8. Istoria naturală.

La propunerea istoriei naturale atențiunea elevelor să se îndrepte mai cu samă asupra acelor obiecte, cari sunt mai mult potrivite a deștepta interesul elevelor, parte prin faptul că se găsesc în patria noastră, parte însă pentru-că sunt împreunate cu un deosebit folos, sau că sunt stricăcioase, sau apoi pentru-că sunt reprezentanții caracteristici ai unor familii naturale în-

semnate și astfel prea potrivite a desvolta facultatea intuirii. Învățămîntul porcede dela animale, plante și minerale singuratic (carî totdeauna trebuiesc arătate în natură saũ prin preparate umplute, saũ în papir-maché, saũ în preparate de spirt, saũ cel puțin în icóne bune); și deprinde pe eleve să le descrie exact și să le știe asemăna, pe basa însușirilor lor distinctive și fără manual.

Clasa I.

(2 óre pe săptămână).

În lunile de tómnă și de iarnă: descrierea formeî corpului și a modului de viețuire a animalelor vertebrate, carî reprezintă singuratic clase. La alegerea materialului să se considere cu deosebire animalele domestice.

În lunile de primăvară și vară: intuirea și descrierea unor plante vii și în legătură cu acésta cunoșcerea formeî și a organelor plantelor, precum și a terminologieî respective.

Elevele vor face și un mic herbariũ.

Clasa II.

(2 óre pe săptămână).

În lunile de tómnă și de iarnă: descrierea reprezentanților principalî ai animalelor nevertebrate. Dintre animalele nevertebrate se vor considera numai acelea, carî sunt folositoare saũ stricácioșe omului. Clasificarea animalelor tractate în clasa acésta și în cea premergătoare. Intuirea pómelor de tómnă din patrie.

În lunile de primăvară și de vară: descrierea unor plante vii. Se consideră arboriî mai comunî, plantele industriale și cele ce se află în economie și în deosebi cele din cercul economiei de casă. Gruparea plantelor învățate în clasa acésta și în cea premergătoare.

Continuarea pregătirii herbariului.

9. Chemia, mineralogia și geologia.

Clasa III.

(2 óre pe săptămână).

Noțiuni fundamentale din chemie. Măncând dela materiile pe carî le întâlnim în vieța de tóte zilele (aer, apă, căr-

bune, sare, etc.), cunoscerea elementelor și a combinațiilor lor mai importante și aplicarea lor. Se pune deosebit pond pe partiile din cercul economiei de casă. (Ardere, încălzire, iluminare, putrețire, fermentațiune, facerea pâinii, conservarea alimentelor, conserve de legume, pome și de carne; potașă, sodă, clor, calciū, sărurile întrebuintate ca materii colorante, parfumurile, săpunul, spălatul, sticla și porcelanul).

In legătură cu acestea cele mai însemnate minerale și roce, precum și cunoscerea pe scurt a formațiunii pământului.

10. Fisica.

Clasa IV.

(2 ore pe săptămână).

Insușirile generale ale corpurilor și stările lor diferite de agregatiune. Greutatea, căderea corpurilor, presiunea corpurilor lichide, vasele comunicătoare. Presiunea aerului (barometrul). Efectul căldurii (termometrul). Temperatura aerului atmosferic, curentul de aer, precipitațiunii atmosferice (circulațiunea apei pe pământ, evaporarea, norii, ploia, zăpada, isvorul, riul, marea). Reflexiunea și frângerea luminii; lumina și umbra. Aparat optice și fotografia. Producerea și propagarea sunetului. Fenomene magnetice și electrice.

11. Igiena.

Clasa IV.

(2 ore pe săptămână).

Noțiunea sănătății și a bolii. Diferiții factori, cari au înrîurire asupra sănătății. Mișcarea și simțirea. Pielea (Epiderma). Sensurile. Respirațiunea. Circulațiunea sângelui. Alimentele și nutrirea. Otrăvirea. Ajutor grabnic în casurile când viața e primejduită. Bole contagioase și epidemice. Înveninarea ranelor. Îngrijirea de bolnavi. Regule referitoare la scutirea, îngrijirea și desvoltarea singuraticelor părți ale organismului omenesc. Principiile mai însemnate ale creșterii fizice.

12. Economia de casă.

Scopul: Elevele să-și câștige idei despre importanța sanitară, economică și socială a economiei de casă și să cunoscă

ocupațiunile de lipsă în economia de casă, explicate și motivate din punctele de vedere amintite mai sus.

Clasa III.

(2 ore pe săptămână).

Rolul și chemarea femeii în conducerea economiei de casă. Valoarea bunurilor din economia de casă. Venitul. Cheltuielii de lipsă și de prisos. Importanța economisării, urmările luxului. Folosirea rațională a timpului, banilor și a bunurilor. Budgetul. Purtarea jurnalului în economia de casă.

Aranjarea, ținerea în ordine și curățenia locuinței. Îngrijirea, repararea și folosirea mobilelor și a articolelor de îmbrăcăminte, gustul și moda.

Timpul și modul de procurare a obiectelor economice și a alimentelor; materii stricate și falsificate. Piața.

Cunoscințe fundamentale din teoria pregătirii bucatelor. Conservarea alimentelor. Bucătăria, cămara, podul și pivnița.

Impărțirea lucrului în economia de casă; membrii familiei, lucrătorii și servitorii.

Despre prăsirea și ținerea animalelor de casă folosite, despre legumărit și despre valoarea produselor economice.

Influența conducerii economiei de casă asupra vieții morale și a stării sociale a familiei. Sanctuarul vetrei familiare.

13. Cântare.

Prin cântare se exprimă sentimentele mai perfect și mai nemijlocit și de aceea cântarea este unul dintre cele mai însemnate mijloace estetice și etice de educație.

Scopul ce se urmărește prin cântare, este, ca toate elevele, nu numai cele mai capabile, dar și acelea, cari nu sunt total lipsite de voce și auz musical (cari trebuiesc dispensate dela cântare), să scie cânta cu siguranță și pronunție corectă melodii și armonii și amăsurat capacității lor individuale fie-care să poată coopera, sau cel puțin armonisa cu cântăreții în biserică sau în școală, în familie sau în societate, la toate ocaziunile, unde cântarea e chemată a înălța solemnitatea sau a ridica veselia și buna dispoziție.

Învățămîntul mănecă dela concret, adică dela învățarea după auz a unor piese ușoare, simple, dar totuși perfecte și

frumóse; în legătură cu acesta se propun și elementele teoriei musicale în ordine metodică.

Exercițiul în aflarea intervalelor și în respirație la timp potrivit.

Cântece cu text sunt a-se cânta totdeauna și în órele când se propune teoria muziciei.

Acompanierea cântărilor să se reducă la minimul posibil.

De altcunum metoda în predarea cântării și a muziciei este de a-se încredința profesorului calificat în acest scop.

Clasa I—IV.

(În I clasă 2 óre, în celelalte 1 óră pe săptămână).

Cântări unisono, mai târziu în două voci; cântece populare acomodată și din punct de vedere al textului original. Exerciții de tonalitate mai ușoră, tactul, ritmul și tempo.

14. Caligrafia și desenul.

Scopul: Înțelegerea noțiunilor și axiomelor geometrice fundamentale, pe baza intuirii și desemnării conduse metodic. Cunoscerea decorațiilor după stilul lor și óre-care dexteritate în desemnarea aceloră în scopul deșteptării și cultivării simțului frumosului, al curățeniei, ordinei și a simțului pentru colorii.

Deprinderea scrisului frumos latin și gotic.

Clasa I.

(3 óre pe săptămână).

2 óre pe săptămână scriere curentă cu litere mici și mari, scriere gotică.

1 óră pe săptămână măsurarea, împărțirea și compunerea liniilor drepte cu ajutorul recuzitelor pentru desen și cu mână liberă, în scopul de a deprinde ochiul în fixarea distanței. În legătură cunoscerea instrumentelor necesare la desen. Elementele desenului geometric ornamental, pe baza desenului pe tablă, cu recuzite, pe urmă cu mână liberă.

Clasa II.

(4 óre pe săptămână).

Geometria descriptivă. Situațiunea și măsurarea punctelor, a liniilor și a unghiurilor. Cele mai simple figuri plane, precum :

triunghiul, patruunghiul și poligonul, apoi formarea cercului și proprietățile principale ale aceluia. Congruența și asemănarea triunghiurilor și a poligoanelor.

Desemnarea celor mai simple ornamente plane.

1 oră pe săptămână exerciții caligrafice în școală.

Clasa III.

(3 ore pe săptămână).

Geometria descriptivă. Planul. Poziția liniilor drepte și a planului. Unghiul, unghiul de suprafață. Determinarea proprietăților principale ale celor mai simple corpuri, precum: prisma, piramida, cilindrul, conul, sfera.

Desemnul liber. Desemnarea ornamentelor plane simple, în diferite stiluri, pe baza desenării pe tablă a profesorului, urmate de explicare.

1 oră pe săptămână exerciții caligrafice în școală și câte odată acasă.

Clasa IV.

(2 ore pe săptămână).

Desemnarea din perspectivă a liniei drepte, a suprafeței plane și a poliedrelor simple.

Cunoscerea armoniei colorilor, desemnarea și colorarea ornamentelor plane.

Explicarea practică a umbririi. Desemnarea în contur și ornamentelor de ghips în relief, mai pe urmă cu umbrire.

15. Lucrul de mână femeesc.

Scopul: Cunoscerea lucrurilor de mână femeesci, care se pot folosi în economia de casă, sau și ca izvoare de venit, și însușirea îndemânării necesare pentru executarea acestora, amănunțat puterilor individuale ale elevelor.

Explicarea premerge exercițiului, ca să se deprindă elevele a lucra independent. Se va face cunoscut elevelor materialul de lucru, procurarea și întrebuințarea aceluia din punct de vedere economic și practic. Pentru dezvoltarea gustului și a simțului estetic se va stăruii pe lângă desenul cu stil și pe lângă armonia colorilor.

Clasa I.

(2 ore pe săptămână).

Trei modele împletite, trei croșetate; trei dantele împletite, trei croșetate, toate în bucăți mici. O căiță și un zăbunel croșetat.

Elementele filatului. Pentru a se învăța marcarea ciorapilor se vor cöse în cruci câte-va litere pe un pătrat de 15 cm. împletit neted.

Pe o bucată de pânză tivită, de aceeași mărime (15 cm.), se vor cöse câte-va litere în cruci, pentru a se învăța marcarea albiturilor. Se va cöse pe o pânză un serviet pentru tavă, sau alt obiect folositor, cu arniciu de spălat, pușorii în cruci pe ambe părțile egal (Holbein).

Clasa II.

(2 ore pe săptămână).

Trei modele mai grele împletite, trei croșetate și tot atâtea dantele în bucăți mici.

O păreche de ciorapi pentru copii. O punguliță croșetată. Dantelă filată și cusută, pentru o față de perină.

Cârpitul și țesutul ciorapilor, rufelor și vestmintelor.

Elementele broderiei pe o bucată de pânză (d. es. pe un pătrat de 20 cm.). O batistă brodată împrejur și cu găurele.

Lucrare ușoară în ochiș, împunsături simple și mai complicate, broderie pe tül aplicată la obiecte de casă mărunte și folosite.

Clasa III.

(3 ore pe săptămână).

Deprinderea împletirii și a croșetării combinate, d. es. la o plapomă mică, croșetată și cusută în cruci și alte împunsături de ornament, împrejmuită cu dantelă împletită. O păreche de mănuși împletite. O batistă cu numele brodat. Luarea măsurii necesare la pregătirea albiturilor, combinând teoria cu practica.

Pregătirea desemnului pentru croit. O cămașă femească cu broderie albă; un camisol, amândouă cusute cu mâna.

Clasa IV.

(3 ore pe săptămână).

Croitul și cusutul albiturilor continuativ în teorie și praxă. O cămașă bărbătească croită și cusută. O față mică de masă,

ștergar sau alt lucru pe pânză cu ochiți și altă brodărie de artă, cu ciucuri înodați. Cărpirea artistică, întregirea, țeserea. Teoria și practicarea croitului hainelor. Indrumări cu privire la copiarea și la imitarea desemnurilor, modelelor și a diferitelor lucrări de mână, ce se găsesc în jurnalele pentru lucru de mână. Pregătirea cărții pentru croit. Croirea și cusutul unei rochii.

16. Gimnastica.

Scopul: a) A stimula viața corespunzătoare în acțiunea vitală a corpului, a dezvolta în genere puterea corpului și a mijloci întărirea singuraticelor membre relativ mai debile.

b) Câștigarea abilității, dezvoltarea și deprinderea flexibilității corpului, pentru-ca membrele corpului să se desvôle în forme frumoase și în proporții armonice.

Clasa I.

(2 ore pe săptămână).

a) Formarea de rinduri în front și în flanc. Luarea distanței. Desfășurarea în șiruri câte 2, câte 4. Întoarceri pe loc. Formare de cerc; marș în cerc, în unghi și contra-marș.

b) Poziția pasului și poziția încrucișată în diferite combinații. Pas de salut. Exerciții simple cu brațele, în tact de 2 și 4 pătrare; exerciții libere compuse numai în direcțiune equilaterală și în tact lin. Înclinarea și întorcerea trunchiului la comandă. Marșul ordinar lin, cu tropotă și cu pasul secundar. Exerciții de salt: cu balans, într-un picior, pe loc și înainte.

c) Săritul simplu de pe loc și cu repețire, împreună cu exerciții de brațe și picioare. Deprinderi la chinga cu verigi: exerciții în stare și atârănare. Pe grinda oscilantă: umblări cu picioarele întinse și cu ridicarea ghenunchilor înainte, în laturi și îndărăt. La funia lungă: sărirea pe rind și câte doi.

Clasa II.

(2 ore pe săptămână).

Pe lângă repetiția materialului din clasa I: a) evoluțiunii și contramarșuri în șiruri de câte 4. Marșuri serpentine și în linia melcului. Rotire.

b) Exercițiile libere continuate cu bastoane, în iuțelă medie. Exerciții libere compuse. Înclinarea trunchiului pe lângă con-

lucrarea brațelor. Marș cu cântări și mers în tact de $\frac{3}{4}$. Saltul cu alternarea picioarelor și în șiruri compacte.

c) Săritul din loc cu întorsătură, cu avînt peste podiul de sărit. La chinga cu verigă: ridicarea odată; balansare scurtă înainte și îndărăt. Pe scara orizontală: atârnare laternă și îndărăt, pe sul și pe fuscele. Pe scara piezișă: exerciții de atârnare. Uitare laternă, înainte și îndărăt. Pe grinda oscilantă: mers în tact, mers cu exerciții de brațe, ocolirea. La funia lungă: sărire peste ea și pe sub ea, în grupe de câte 3 și 4. Salt pe loc cu săritură dublă.

Joc de pilă cu corfa de pilă.

Clasa III.

(1 oră pe săptămână).

Pe lângă repetiția materialului din clasa I. și II:

a) Întórceri în rînduri duple. Formarea de șiruri de 2, 3, 4, în decursul marșului, precum și repășirea în rîndul simplu, întórceri și evoluțiuni.

b) Exerciții libere în tot felul de combinațiuni cu deprinderi de marș și de salt. Exerciții cu bastóne. Săritură de năgaț și alunecată. Mers în balans și legănat, cu cântări. Marș în tact și alternat cu pași naturali.

c) Sărire și alergare peste podiul de sărit. Săritură simplă cu deosebită atențiune la ținuta corpului. La chinga cu verigă: balansare scurtă cu întórcere și ridicare. Uitare și rotire în atârnare. Atârnare pe scara orizontală cu uitare înainte și în laturi. Schimbarea de atârnare. Pe scara piezișă: exerciții în poziție pendentă și acățare în sus și în jos. Pe grinda oscilantă: umblări în tact, umblare oscilantă simplă. Pe grinda piezișă: sărirea sus și în jos. La funia lungă: trecerea preste ea, întórceri și sărirea preste ea. La paralele: deprinderi în schimbarea pozițiilor corpului înainte, îndărăt, la stînga și la drépta; ridicarea în sus și în jos.

Clasa IV.

(1 oră pe săptămână, facultativ).

Materialul clasei III în extindere mai mare și în combinațiuni mai grele. Indrumări pentru vieță ca rezultate ale instruciunii de gimnastică.

II. Obiect extraordinar.

I. Limba franceză.

Scopul: a nisui într-acolo, ca să pricépă elevele limba franceză obicînită de comun în conversație și să știe răs-punde în aceeași limbă la întrebările puse.

Clasa II.

(2 ore pe săptămână).

Problema de căpetenie a învățămîntului în clasa acésta e : a deprinde cu îngrijire pronunțarea, cu ajutorul unor cuvinte și zicerî mai micî și a învăța elementele părții formale a limbii (înțelegîndu-se aici formele principale ale verbelor regulate și ale verbelor „avoir“ și „être“).

Se cetesc apoi îndată-ce e posibil piese scurte din vre-o carte de cetire elementară, și anume în limba franceză, întru-cât permit cunoștințele lingvistice câștigate deja prin deprindere.

De-odată cu acésta ocupațiunii scripturistice cât mai des, la tablă, mai târziu și în caete (Extemporale și dictando).

Piese mai scurte le învață de rost și le reciteză mai de multe-orî, când clasa întrégă, când eleve singurate.

Se cere cu deosebire, ca să învețe elevele cu deplină si-guranță cele mai necesare cuvinte și forme de vorbire și să le păstreze în memorie.

Clasa III.

(2 ore pe săptămână).

Repețirea celor învățate în clasa precedentă. Proposiția simplă și compusă. Partea formală pe basa unor propoziții: substantivul, articolul, adiectivul, pronumele, numeralul, ver-bele regulate și particulele vorbirii.

Tóte formele verbelor „avoir“ și „être“.

Piese de cetire potrivite din cartea de cetire și tractarea lor gramaticală. Să se pună mare pond pe cetirea corectă și cu voce înaltă și pe deprinderea în vorbire.

Deprinderi scripturistice la tablă și tot la două săptămîni în caete în școlă. (Extemporale sau dictando). Câte-va posesii mai micî se memoriséză.

Clasa IV.

(2 ore pe săptămână).

Terminarea părții formale cu verbele iregulare și însușirile de alcătuire a propoziției franceze, cu ocasiunea tractării pieselor de cetire.

Piese de cetire mai mari din cartea de cetire, cu analiza lor gramaticală și a conținutului, cât se poate în limba franceză.

Deprinderi continue în vorbire și în scriere, ca în clasa premergătoare.

Memorisarea și declamarea unor piese mai mici în proză și poezie.

Deprinderi scripturistice în caete, cel puțin la câte două săptămâni în școală și odată pe lună acasă. (Extemporale, dictando sau reproducere).

Din conferința corpului didactic, ținută în 2—3 Martie 1900 în Sibii.

S-a aprobat în ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută în Sibii la 5 Aprilie 1900.

Șuluțu,
p. președinte.

(L. S.)

Dr. Ben,
secretar II.

66078/900 szám.

„Jóváhagyom“

Budapesten, 1901 évi január hó 9-n.

A minister meghagyásából

(L. S.)

Dr. Axamethy Lajos
ministeri tanácsos.

Planul orelor de învățământ.

Clasa	Religione	Limba română	Limba maghiară	Limba germană	Istoria	Geografia	Aritmetica și Geometria	Istoria naturală	Chimia și Mineralogia	Fizica	Igienă	Economia de casă	Cântări	Caligrafia și Desemnul	Lucru de mână	Gimnastica	Suma orelor pe săptămână	Facultative	Observări	
I	2	4	4	2	—	2	3	2	—	—	—	—	2	3	2	2	2	28		
II	2	3	3	2	2	2	3	2	—	—	—	—	1	4	2	2	2	28	Limba franceză	
III	2	3	3	3	2	1	2	—	2	—	—	2	1	3	3	1	2	28	Limba franceză	
IV	2	3	3	3	3	1	3	—	—	2	2	—	1	2	3	—	2	28	Limba franceză și Gimnastica	
Total	8	13	13	10	7	6	11	4	2	2	2	2	5	12	10	5	112			

Discurs

*rostit la încheierea solemnă a anului școlar 1899/1900, de
directorul școlii: Dr. V. Bologa.*

Exelenția Văstră! Venerate Dommule Delegat! Onorat Public!

În primii ani dela inaugurarea acestui institut, la ocazia solemnă a încheerii anilor școlari, bărbați ca fericitul George Barițiu și Ioan Popescu, tâlcuiaș dela acest loc sentimentele poporului român, trebuințele lui simțite pentru educația femeii române și în firul acelora fixaș ținta și vocațiunea acestei școle superioare de fete.

Eă, smerit începător atunci în cariera de astăzi, ascultam cu nespusă sete cuvintele lor și mărturisesc, că eram un adict convins al povețelor lor, pentru-că vedeam într-unul pe istoricul erudit al poporului român, pe întemeetorul publicisticeii române și neînfrântul luptător, iar în celalalt pe pedagogul distins și devotat al poporului român.

Și mi-am zis adese-orî în frămîntările mele sufletesci, că nu se pôte să nu recunoască ochiul prevedinței în această mare cauză a poporului român, când îi vedî pe acești doi bărbați mână în mână, tăind brazda, cea atât de mult dorită, pentru educația femeii române.

Și cine a scrutat în cartea popórelor și a urmărit cu atenție evoluția desvoltării lor, acela va da dreptate cuvintelor mele, când afirm, că istoria și educația națională sunt acei doi factori, cari hotăresc sórtea unui popor pe vécuri înainte.

Iar pentru cazul de față, cei mai valoroși reprezentanți ai acestor doi ramî de știință, aș sêvirșit rolul începutului. Ei aș chemat la viață acest institut în numele Asociațiunii, prin cuvîntul și stăruința lor neobosită, căruia apoi i-aș urmat multe alte școle române de fete în patrie. Ei i-aș brăzdat calea, cu acea liniște a conștiinței, că aș reparat o greșală a trecutului, ce de mult trebuia făcut. Noi, nici un alt merit nu avem, decât, că le-am urmat cu credință.

Și ce ne-aș pus pe tablele legii acești bărbați? În scurte cuvinte voiă împróspeța:

Sê înzestrăm femeea română cu rodurile culturei adevărate, într-un grad cât mai înalt posibil, pentru-că numai avênd minte

luminată va pute deveni pricepătoare tovarăşă soţului, familiei, cu care este chemată să împartă şi binele şi răul acestei vieţi.

Să înzestram femeia română cu rodirile educaţiei religioase, pentru ca s-o ridicăm la un nivel cât mai înalt al judecării morale, sub a cărei influinţă se-şi explice ea însăşi menirea sa casnică, vocaţiunea sa pentru gospodărie şi nu pentru deşertăciuni frivole.

În sfîrsit să întărim în inima femeii române acea nobilă pornire, ce alt-cum îi este înăscută, de a simţi exclusiv cu poporul, căruia aparţine; de a-se afirma cu energie, între orî-ce împrejurări, în curăţenia caracterului seǔ etnic românesc. Ast-fel se o deprindem a se feri de órba imitaţie a unei civilizaţiunii străine şi cosmopolite şi cu încetul se ne deprindem odată a crea din al nostru propriu, în condiţiile noastre, fie şi mai modeste, dar răzimaţi pe sufletul poporului nostru, a căruǔ capabilitate, nici dujmanii cei mai aprigi nu i-au putut-o denega.

Acesta este potecul signat nouă de istoricul G. Bariţiu şi pedagogul I. Popescu, pe care străbătînd înainte, pasul nostru nu va rătăci.

Şi totuşi, se nu credă omul auşului, s-a svonit din o parte óre-care, că în sanctuarul acestui institut s-ar ocroti anumite tendinţe aristocratice. Nu înţeleg, de când nisuinţa spre o cultură firăscă, este sinonimă cu spiritul de aristocraţie!

Nu pot se nu stăruǔ încât-va asupra acestui moment. Nu pot se nu fac o scurtă dare de samă despre felul cum privesc chestia şcolară clasele mai înalte aristocratice, cari noue — durere — ne lipsesc şi clasele medii şi muncitoare, cari la noi sunt în preponderanţă hotăritoare.

E în deobşte cunoscut, că aristocraţimea uuǔ popor o forméză ómenǔ, cari moştenesc bogăţii întinse, milióne preste milióne, saǔ apoǔ ómenǔ, cari se razimă, cu drept şi fără drept, pe budgetal sumptuos al statului.

Aceste clase de ómenǔ, ţin în adevěr se-şi ridice numai şcole de lux, în care nu se învaţă arta de a câştiga cu sîrguinţă şi de a păstra cu înţelepciune, ci arta de a risipi, de a duce o viaţă uşoră, fără grijǔ şi fără prevedere la trebuinţele viitorului. Dar clasele medii şi ale muncitorilor, cum suntem şi noi, apreţiază tocmă contrarul cu privire la ţinta învăţămîntului.

Dreptaceea s-ar pute și numai presupune, ca noi să pozăm tendințele unui spirit aristocratic? Noi, cari suntem un popor abia emancipat de sub jugul iobăgiei din 1848? Noi să facem pe parvenitul, care se uște de ce a fost ieri și de ce-l lipsesce astăzi?!

Nici odată!.. Întręga noastră ființă, educația noastră, idealul nostru, spulberă cu desăvîrșire asemenea aberațiunii.

Dar se nu uităm, că întotdeauna fructul bun are sörtea, de a număra mai mulți inimi!.. Grădinarul înțelept însă, tocmai din acel motiv, cu îndoită pază îngrijesce fructul seń.

Și noi vom purcede ast-fel. Nu vom slăbi în stăruințele noastre, pentru întemeiata educație a femeii române. Nu, mai ales astăzi, când vedem, că la frații nostri de dincolo, s-a pornit după exemplul nostru un curent puternic, pentru promovarea educației religioase, morale și naționale a femeii române.

Acesta e sentimentul comun al poporului român, și pentru noi numai acesta pöte fi hotăritor!

După acéstă aprețiare, pentru buna noastră orientare, vin să-mi împlinesc cea mai plăcută parte a funcției mele. Să aduc respectuósele noastre omagii Exelenției Vóstre, I. P. S. nostru Părinte, pentru mulțămirea, ce ne faceți prin înalta prezență. — Urez Exelenției Vóstre mulți ani fericiți!

Mulțamesc On. Public, pentru căldurosa atenție, ce dá acestei instituțiunii culturale a Asociațiunii.

Mulțamesc P. O. D. delegat al On. Comitet, pentru părintésca conducere a examenelor și mă rog, ca în cumpěna judecării asupra prestațiunilor dovedite de elevele noastre, în sensul pregamei acum exhaustate, să binevoiască a lua în considerare împrejurarea, că în anul acesta morbul greu pentru copii: scarlatina, ne-a răpit și noue patru săptămáni din timpul cel mai prețios pentru învățămint. Ast-fel pöte să va fi observat ici colea câte o mică lacună în deplina rotunđire a rezultatului dorit. Să mulțămim însă bunului Dumnezeu, că ne-a ferit de a aduce alte jertfe mai dureroase, numitului morb periculos.

Înainte de a încheia, țin se amintesc încă un lucru. Anume că în decursul acestor examene, On. Public a avut plăcuta ocașie, să pötă privi într-una din salele institutului nostru și o mică, dar frumoasă expoziție de tablouri.

Aceste produse însă, nu sunt dela elevele actuale, ci dela eleve deja absolvente ale școlii noastre, dimpreună cu doue din cursul complementar de astăzi, cari au frecventat în anul acesta un curs privat de pictură, deschis în Sibiiu în Septembrie 1899, de dșora Laura Vlad, absolventă a academiiei de pictură din München.

Noi am deschis cu plăcere ușile acestui paladiu al Asociațiunii, pentru expunerea amintitelor produse alese, de-ore-ce menirea Asociațiunii e să întimpine cu căldură și să încurajeze tot ce se manifestă cu demnitate pe terenul artelor și științelor, în sinul poporului român. Și simțim mare bucurie, când vedem gradul de perfecțiune, la care au ajuns elevele școlii noastre, sub o bună conducere. Doresc din inimă, să fie de bun augur acest laudabil succes.

Cu acestea declar anul școlar încheiat.

Discurs

*rostit la încheierea solemnă a an. școl. 1899/1900, de delegatul
Onorabilului Comitet al Asociațiunii: Dl Ioan Papiu.*

*Excenția Văstră, I. P. S. D. Archiepiscop și Metropolit! Ilustră
adunare, Iubitelor eleve!*

Din pozițiunea mea oficială, ce ocup în acest moment solemn ca delegat al celei mai înalte societăți naționale, a „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“ din patrie, cuvîne-se să dau și eu expresiune simțemintelor mele la această strălucită serbare de încheere a anului școlar.

Eu în calitatea mea de delegat am avut bucuria a începe șirul sîrbătorilor în ziua primă a examenelor, Lună în 12/25 a curenteî, în clasa primă a acestei școle, podoba școlilor noastre și continuînd până azi: am venit cu drăgălașele eleve din clasă în clasă, ca prin o grădină frumoasă unde ele au cules cele mai frumoase floricele, și le-au compus în buchete artistice, pe cari ni le-au prezentat în formă de cunoștințe alese și de producțiunii succese la pian, și prin declamări, cu cari ne-au desfătat sufletul.

Se afirmă și p^ote cu drept cuvînt, că noi preste tot am sta înder^utul altor n^emuri din patrie în cultură, dar privind înder^ut și as^em^en^and trecutul cu prezentul trebuie s^e constatăm cu mul^uțămire un progres îmbucurător. Noi cei bătr^anⁱ ne aducem aminte cu jale din tinere^utele n^ostre, cât de pusti^u era câmpul na^uțional, nu era o singur^a școlă pentru creșterea tineretului nostru; iar astăzi cu fericire constatăm, că ac^esta școlă nu este întru nimic înder^utul școl^elor de ac^esta categorie și rivalis^eză cu cele ale concetățenilor de alte limbi din patrie. Cuvine-se decⁱ s^e ne bucurăm în asemenea momente solemne și că ne bucurăm dovadă este strălucita adunare presentă, pentru care on^ore e^u dator sunt în numele comitetului central al „Asocia^uțiunii“ a aduce cea mai profundă mul^uțămită: la locul prim mul^uțămesc Inalt Preasân^uției Sale Domnului Archiepiscop și Metropolit, că a binevoit cu Inalta Sa prezen^uță a onora s^erbăt^orea n^ostră solemnă și a încuraja cu în^uțeleptele-ⁱ pove^uțe și nisuin^uțele nobile ale acestui institut, și apoi întreg onoratului public.

Mul^uțămesc corpului profesoral dela ac^estă școlă pentru zelul și devotamentul, cu care a^u muncit un an de zile, ocupând locul părin^uților scumpelor od^ore ale mamelor, pe cari le-a^u încredin^uțat îngrijirii lor gingașe, mul^uțămesc în fine și laud buna purtare și strălucitul progres al iubitelor eleve, aceste scumpe od^ore a mamelor române, cari întorc^endu-se la bunii lor părin^uți s^e păstreze un suvenir dulce acestui institut na^uțional, creat și sus^uținut cu mari jertfe de „Asocia^uțiunea n^ostră pentru cultura poporului român“, căruia s^e-ⁱ dorim, s^e creșcă și s^e înflor^escă.

Știri școlare.

1. Personalul școlii și al internatului.

A. Personalul școlii.

1. Directorul:

Dr. Vasile Bologa, învățător ordinar și director definitiv, a propus limba română în clasa I—IV, (13 ore pe sept.). Anii de funcțiune: 13.

2. Înv. țători:

Eugenia Moga n. Trifă, învățătoare ordinară definitivă, a propus aritmetica în clasa I—III., chimia și economia de casă în clasa III, geometria, fizica și igiena în clasa IV. și istoria naturală în clasa I și II. (21 ore pe sept.) Anii de funcțiune: 12.

Ioan Popovič, învățător ordinar definitiv, a propus geografia în clasa I—IV., istoria universală în clasa II și III., istoria Ungariei în clasa IV. și limba maghiară în clasa I—II. (20 ore pe sept.) Anii de funcțiune: 10.

Eugenia Iovescu, învățătoare ordinară definitivă, a propus limba maghiară în clasa III—IV., limba germană în clasa I—IV., aritmetica în clasa IV. și gimnastica în clasa I—IV. (21 ore pe sept.) Anii de funcțiune: 6.

3. Cateheții:

Mateiă Voileană, asesor consistorial în Sibiiă, a propus religiunea elevelor gr.-or. din toate clasele.

Nicolae Togan, administrator protopopesc gr. cat. în Sibiiu, a propus religiunea elevelor gr. cat. din tóte clasele.

4. Instructori:

Timoteiú Popovici, profesor seminarial de musică, a propus musica vocală în clasa I—IV. (5 óre pe sept.)

Laura Vlad, absolventă a Academiei de pictură din München, cu examen de cualificațiune pentru șcólele elementare, a propus desemnul și caligrafia în clasa I—IV. (12 óre pe sept.)

Eufemia Katona, cu examen de cualificațiune pentru lucrul de mână în șcólele elementare, a propus lucrul de mână în clasa I—IV. (10 óre pe sept.)

Iulius Schaeffer, absolvent al conservatorului de musică din Lipsca și compositor, a instruat în musica instrumentală 9 eleve.

Sabina Brote, a instruat în musica instrumentală 12 eleve.

Selma Mökesch, absolventă a institutului „Musikschulen-Kaiser“ din Viena, a instruat în musica instrumentală 12 eleve.

Elena Petrașcu, directóra internatului, a propus limba francesă, ca studiú facultativ, elevelor din tóte clasele.

B. Personalul internatului.

- a) Directorul șcólei este totodată și al internatului.
 - b) Directóra internatului: *Elena Petrașcu*.
 - c) Medic de casă: *Dr. I. Beu*.
 - d) Ajutóre: o guvernantă și dóuë bone.
-

2. Materialul de învățămînt propus în anul școlar 1900/1901.

a) În cursurile ordinare.

S-a propus materialul prescriș pentru fie-care clasă conform planului de învățămînt, ce se publică în programa școlară din acest an. (Veđi pag. 15—36).

La instrucția din limba francesă ca obiect facultativ, aű participat 37 eleve, fie-care clasă cu cűte 2 6re pe sűpteműnű.

La instrucția în pianoforte aű participat 33 eleve.

Din limba maghiarű, germanű și francesű s-aű ținut neinterupt conversații cu elevele interne, sub conducerea direcțorei, a învățăt6releor și a guvernantei.

Superiorul clasei I. a fost Eufemia Katona.

" " II. " " Ioan Popovicű.

" " III. " " Eugenia Iovescu.

" " IV. " " Eugenia Moga.

b) În cursul complementar.

În cursul complementar fiind înscrișe în acest an numai 4 eleve (veđi pag. 52), s-aű propus numai obiecte *facultative*, anume:

1. *Limba francesű, bucűtűria practicű cu spűlatul rufelor și ingűrijirea odűilor*, prin d-ș6ra *Elena Petrașcu*, direcț6ra internatului școlei civile de fete a Asociațunii.

2. *Pictura*, prin d-ș6ra *Laura Vlad*, profes6rű de picturű.

3. *Musica vocalű*, prin dl *Hermann Kirchner*, compositor.

4. *Musica instrumentalű (fpiano)*, prin dl *Iulius Schaeffer*, profesor de musicű și compositor.

Dintre elevele cursului compl. una s-a pregűtit pe cale privatű și a depus în 14 Martie 1901 examenul de pe cursul III pedagogic în Sibiiű.

Pentru anul viitor școlar se va susține acest curs în sensul statutului școlei, numai dacű se va anunța un numěr corespund6tor de eleve. (Veđi: Inștiințare pentru anul viitor pag. 61).

3. Consemnarea manualelor de învățămînt pentru școla civilă de fete a Asociațiunii.

Clasa I. civilă.

1. Istoria biblică pentru școlile mediilor inferioare și școlile civile, de Dr. Ilarion Pușcariu, Sibiu, 1893. (pentru elevele gr.-or. în cl. I și II civ.).
2. Catechismul religiunii creștine pentru clasele gimnasiile inferioare, de Dr. Isidor Marcu, Blaș, 1894 (pentru elevele gr.-cat. în cl. I și II civ.).
3. Carte de cetire română, pentru gimnasiile, școlile reale, etc. de Ioan Popea, edit. N. I. Ciurcu, ediția a III-a, 1890, Brașov. (1890 Nr. 18.145).¹⁾
4. Gramatica română pentru învățămîntul secundar. Partea I. de Ioan Petran, edit. Tipografia diecesană, Arad, 1896. (1896. Nr. 66.150 și 1896. Nr. 73.688).
5. Magyar olvasókönyv polg. és felsőbb leányiskolák I oszt. számára, de Torkos László, edit. Eggenberger-Féle könyvkereskedés, Budapest, 1891. (1891. Nr. 36.230).
6. Deutsches Lesebuch für Volks- und Bürgerschulen, II. Th. de Georg Jauss, edit. Dobrowsky & Franke, edit. III. Budapest, 1888. (20 Dec., 1888. Nr. 17.358).
7. Aritmetica în usul școlilor primare. Partea III-a de Domeșiu Dogariu, edit. H. Zeidner, Brașov, 1882 (1887 Nr. 16.524).
8. Rendszeres földrajzi Atlasz, középtanodák, tanit. képezd., polg. iskolák használatára, de Kozma Gyula, edit. Dobrowsky & Franke, Budapest, 1890. (1890. Nr. 17.469).
9. Geografie pentru școlile civile și superioare de fete, de Al. Márki, trad. în românesce de I. Popovici (Orig. aprob. sub Nr. 1240—1898).

¹⁾ În parantes se indică Nrul aprobării ministeriale.

Clasa II civilă.

1. Carte de cetire română, pentru gimnasiu, școle reale etc. de Ioan Popea, edit. N. I. Ciurcu, ediția III-a Brașov, 1890. (Nr. 18.145—1890).
2. Gramatica română pentru învățământul secundar. Partea I. de Ioan Petran, edit. Tipografia diecesană, Arad, 1896. (1896. Nr. 66.150 și 1896 Nr. 73.688).
3. Magyar olvasókönyv polg. és felsőbb leányiskolák I oszt. számára, de Torkos László, edit. Eggenberger-Féle könyvkereskedés, Budapest, (1891 Nr. 36.230).
4. Deutsches Lesebuch für Volks- und Bürgerschulen, III. Th. de Georg Jauss, edit. Dobrowsky & Franke, ediț. VI. Budapest, 1888. (20 Dec. 1888 Nr. 17.358).
5. Manual de gramatică germană, pentru gimnasiu, școle reale, etc. de S. Nestor și N. Popescu, edit. Tipografia seminarială, Blaș, ediț. III. 1896. (1897 Nr. 171 eln.)
6. Istoria universală pentru școle civile și superioare de fete, de Al. Márki, trad. în românește de I. Popovicî (orig. aprob. sub Nr. 64.561—1896).
7. Rendszeres földrajzi Átlász, középtanodák, tanít. képezd., polg. iskolák használatára de Kozma Gyula, edit. Dobrowsky & Franke, Budapest, 1890. (1890 Nr. 17.469).
8. Geografie pentru școle civile și superioare de fete, de Al. Márki, trad. în românește de I. Popovicî, (orig. aprob. sub Nr. 1240—1898).
9. Elemente de istoria naturală, pentru școlile populare (Curs I și II). de Dr. Daniil P. Barcianu, edit. Tipografia archidiecesană, Sibiu, 1881 și 1883. (23 Iunie 1887 Nr. 16.524).
10. Aritmetica în usul școlilor primare. Partea a III-a de Domeștiu Dogariu, edit. H. Zeidner, Brașov, 1882. (1887. Nr. 16.524).

Clasa III civilă.

1. Confesiunea ortodoxă a bisericii catolice (sobornicesc) și apostolice a răsăritului, de Dr.

- Barbu Constantinescu, Sibiiu, 1877 (pentru elevele gr. or. în cl. III. și IV. civ.).
2. Istoria biblică a Testamentului vechi și nou, de Gavrilă Popă, ediț. III, Blaș, 1887 (pentru elevele gr. cat. în cl. III și IV civ.).
 3. Carte de cetire pentru clasa III. gimn., reală și pentru școlile superioare de fete, de Virgil Onițiu, edit. Nic. I. Ciurcu, Brașov, 1893. (19 Maiu 1894 Nr. 16.247).
 4. Carte de cetire maghiară, pentru școlile secundare, preparandi. Partea III, de Dr. I. Crișan și Nicolaă Putnoky, editura Tipografiei archidiececane, Sibiiu, 1885.
 5. Gramatica limbii maghiare, de Dr. I. Crișan și N. Putnoky, edit. Tipografia archidiececană. Sibiiu, 1885.
 6. Deutsches Lesebuch für Volks- und Bürgerschulen. IV. Th. de Georg Jauss, edit. Dobrowsky & Franke, Budapest, 1888. (20 Dec., 1888. Nr. 17.358).
 7. Manual de gramatică germană, pentru gimnasiile școle reale, etc., de S. Nestor și N. Popescu, edit. Tipografia seminarială, Blaș, ediț. III. 1896. (1897. Nr. 171 eln.).
 8. Istoria universală pentru școle civile și superioare de fete, de Al. Márki, trad. în românece de I. Popovici (orig. aprob. sub Nr. 64.561—1896).
 9. Rendszeres földrajzi Átlász, középtanodák, tanít. képezd., polg. iskolák használatára, de Kozma Gyula, edit. Dobrowsky & Franke, Budapest, 1890. (1890. Nr. 17.469).
 10. Geografia pentru școle civile și superioare de fete, de Al. Márki, trad. în românece de I. Popovici, (orig. aprob. sub Nr. 1240—1898).
 11. Aritmetica pentru anii din urmă ai școlii primare, de Ioan Dariu, edit. H. Zeidner, Brașov, 1881. (24 Iunie, 1887. Nr. 16.524).
 12. Chemia elementară, anorganică și organică, pentru gimnasiile, școle civile, etc. prelucrată după

Dr. V. Hankó și Dr. H. Szterényi (1892. Nr. 19.485), de Arseniū Vlaicū, edit. N. I. Ciurcu, Brașov, 1890.

Clasa IV. civilă.

1. Carte de cetire română, pentru clasa IV. gimnasială și pentru școlile superioare de fete, de Virgil Onițiu, Brașov, N. I. Ciurcu, 1895. (Manual ajutător).
2. Carte de cetire maghiară cu introducere în sintaxa limbei maghiare. Partea II. de Dr. I. Crișan și Nicolaū Putnoky, edit. Tipografia archidieceșană, Sibiiū, 1886. (24 Iun. 1887. Nr. 16.524).
3. Gramatica limbei maghiare, de Dr. I. Crișan și N. Putnoky, edit. Tipografia archidieceșană, Sibiiū, 1885.
4. Deutsches Lesebuch für Volks- und Bürgerschulen, IV. Th. de Georg Jauss, edit. Dobrowsky & Franke, Budapeșt, 1888. (20 Decembre, 1888, Nr. 17.358).
5. Manual de gramatică germană, pentru gimnasiū, școle reale, etc., de S. Nestor și N. Popescu, edit. Tipografia seminarială, Blaș, ediț. III, 1896 (1897. Nr. 171 eln.).
6. Istoria Ungariei pentru clasele secundare inferioare, școle civile, etc., de Ludwig Mangold, în româneșce de Vasilie Goldiș, edit. N. I. Ciurcu, Brașov, 1890.
7. Cunoscințe din constituția patriei și din drepturile și datorințele cetățenesci, pentru școlile poporale, de Ioan Popovic, Sibiiū, Tipografia archidieceșană, 1894. (Manual ajutător).
8. Aritmetica pentru anii din urmă ai școlei primare de Ioan Dariū, edit. H. Zeidner, Brașov, 1881. (24 Iunie, 1887. Nr. 16.524).
9. Curs elementar de Geometria practică, de D. Mirescu, edit. Tipografia Academiei Române, ediț. II, Bucuresci, 1885. (5 Iulie, 1888. Nr. 21.307). (Manual ajutător).
10. Fisica pentru școlile poporale, de Dionisiū Făgărășan, edit. H. Zeidner, Brașov, 1888. (Manual ajutător).
11. Higiena poporală, de Dr. G. Vuia, edit. I. Hande, Arad, 1884. (5 Iulie, 1888. Nr. 21.307).

4. Conspectul elevelor înmatriculate în an. școlar 1900/1901.

Nr.	Numele elevei	Locul nașterii	Comitatul
<i>Clasa I.</i>			
1	Maria I. Balteș	Sibiiu	Sibiiu
2	Elena Bocan	Criscior	Hunedóra
3	Paraschiva Ciocan	Glimbóca	Făgăraș
4	Ana Doican	Sebeșul de jos	Sibiiu
5	Laura Furdui	Câmpeni	Turda-Arieș
6	Lucia Isacú	Cluj	Cluj
7	Eugenia Lăpădat	Berliște	Caraș-Severin
8	Maria Nădrag	Vale	Sibiiu
9	Maria Răou	Ludoșul-mare	Sibiiu
10	Emilia Vessa	Socodor	Arad
11	Elisaveta Vlad	Reșinari	Sibiiu
12	Ana Voilean	Sibiiu	Sibiiu
<i>Clasa II.</i>			
1	Emilia Avramescu	Făget	Caraș-Severin
2	Silvia Balteș	Sibiiu	Sibiiu
3	Elvira P. Bărcian	Orăștie	Hunedóra
4	Silvia Breban	Cecărlău	Sătmar
5	Scmpronía Bredicean	Lugoș	Caraș-Severin
6	Iulia Budiu	Zam	Hunedóra
7	Elvira Cîntea	Făgăraș	Făgăraș
8	Otilia Câmpian	Elisabetopol	Tîrnava-mică
9	Elena Cloaje	Boița	Sibiiu
10	Ana H. Copăcescu	București	România
11	Virginia Cotuțiu	Diug	Solnoc-Dobîca
12	Valeria Foica	Sibiiu	Sibiiu
13	Elisaveta Greavu	Roșia de Săcaș	Alba-inferióră
14	Elisaveta Ioanovicî	Orșova	Caraș-Severin
15	Margareta Mărginean	Borșa	Maramurș
16	Xenia Mărcuș	Giula	Békés
17	Ana Minișca	Poiana Sărată	Trei-Scaune
18	Elena Muntean	Deva	Hunedóra
19	Aurora Oancea	Beiuș-Lazurî	Bihor
20	Veronica Purdean	Gârbou	Solnoc-Dobîca
21	Aurelia Șerban	Sântohalma	Hunedóra

Nr.	Numele elevei	Locul nașterii	Comitatul
22	Elena Stroia	Sibiiu	Sibiiu
23	Octavia Stroia	Gusu	Alba-inferiőră
24	Gabriela Tomuța	Baia de Criș	Hunedóra
25	Octavia Voilean	Sibiiu	Sibiiu
<i>Clasa III.</i>			
1	Victoria Blaga	Mercurea	Sibiiu
2	Ana Comșa	Seliște	Sibiiu
3	Lucia Dan	Făgăraș	Făgăraș
4	Veturia Foica	Sibiiu	Sibiiu
5	Ana Iosof	Galeș	Sibiiu
6	Vera Lemeny	Seliște	Sibiiu
7	Livia Lințu	Caransebeș	Carăș-Severin
8	Maria Măcelariu	Gura-Riului	Sibiiu
9	Ana Martinov	Caransebeș	Carăș-Severin
10	Maria Mineiü	Stenea	Tirnavă-mare
11	Olimpia Moisil	Nășăud	Bistrița-Nășăud
12	Cornelia Monda	Borgo-Bistrița	" Sibiiu "
13	Mărióra Muntean	Gura-Riului	" Sibiiu "
14	Maria Pinca	Cergăul-mare	Alba-inferiőră
15	Valeria Pop	Sibiiu	Sibiiu
16	Otilia Popü	Morlaca	Cluj
17	Cornelia Popa-Radu	Sibiiu	Sibiiu
18	Octavia Pușcariü	Sohodol-Bran	Făgăraș
19	Maria Pușcariü	Bucuresei	România
20	Maria Roșu	Vranï	Carăș-Severin
21	Silvia Togan.	Sibiiu	Sibiiu
22	Ana Todea	Reghinul-săsesc	Murësh-Turda
23	Maria Troncă	Ludoșul-mare	Sibiiu
24	Elena Scridon	Nășăud	Bistrița-Nășăud
25	Maria Scridon	Nășăud	Bistrița-Nășăud
26	Terenția Ungurean	Curtacher	Arad
<i>Clasa IV.</i>			
1	Maria E. Balteș	Sibiiu	Sibiiu
2	Silvia Ciora	Giógiiul de sus	Alba-inferiőră
3	Octavia Colbasi	Cut	" Sibiiu "
4	Elisaveta Doican	Sebeșul de jos	" Sibiiu "
5	Lucreția Imbuzan	Sibiiu	Sibiiu
6	Galini Literat	Luța	Făgăraș

Nr. c.	Numele elevului	Locul nașterii	Comitatul
7	Letiția Micu	Făgăraș	Făgăraș
8	Maria Mișcuța	Giula	Békés
9	Maria Muntean	Oena Sibiiului	Alba-inferiőră
10	Lucreția Nechiforescu	Brăila	România
11	Viorica Nicőră		
12	Magdalena Osiecki	Prelipeț	Caraș-Severin
13	Francisca Popū	Morlaca	Cluj
14	Maria Pop	Săcătura	Turda-Arieș
15	Paraschiva Radu	Turnișor	Sibiiū
16	Elisaveta Savu	Sebeșul-săsesc	"
17	Ana Slav	Mohu	"
18	Ana Slăvescu	"	"
<i>Cursul complementar:</i>			
1	Veturia Muresianū	Brașov	Brașov
2	Silvia Todea	Reghinul săsesc	Murș-Turda
3	Elvira Todea	" Blaj "	"
4	Valeria Uilăcan	" Blaj "	Alba-inferiőră
<i>Conspectul elevilor din internat:</i>			
1	Emilia Avramescu	Făget	Caraș-Severin
2	Elvira Bărcian	Orăștie	Hunedóra
3	Silvia Breban	Cecărlău	Sătmar
4	Sempronia Bredician	Lugoș	Caraș-Severin
5	Iulia Budiū	Zam	Hunedóra
6	Măriőră Călian	Comarnic	România
7	Otilia Cămpian	Elisabetopol	Tirna-va-mică
8	Elvira Cinteă	Făgăraș	Făgăraș
9	Silvia Ciora	Giogiul de sus	Alba-inferiőră
10	Octavia Colbasi	Cut	" Sibiiū "
11	Ana Comșa	Seliște	România
12	Ana H. Copăcescu	București	Solnoc-Dobica
13	Virginia Cotuțiū	Diug	Turda-Arieș
14	Laura Furdui	Cămpeni	Cluj
15	Lucia Isacū	Cluj	Cluj
16	Elisaveta Ioanovicī	Orșova	Caraș-Severin
17	Eugenia Lăpădat	Berliște	" "
18	Livia Lințu	Caransebeș	" "
19	Ana Martinov	"	" "

№	Numele elevei	Locul nașterii	Comitatul
20	Maria Măcelariu	Gura-Riului	Sibiiu
21	Xenia Mărcuș	Giula	Békés
22	Margareta Mărginean	Borșa	Maramureș
23	Letiția Micu	Făgăraș	Făgăraș
24	Maria Mișcuța	Giula	Békés
25	Olimpia Moisil	Năsăud	Bistrița-Năsăud
26	Cornelia Monda	Borgo-Bistrița	" Sibiiu "
27	Mărióra Muntean	Gura Riului	Brașov
28	Veturia Muresianu	Brașov	România
29	Lucreția Nechiforescu	Brăila	
30	Viorica Nicoră		" Bihor "
31	Aurora Oancea	Beiuș-Lazuri	România
32	<i>Paraschiva Oancea</i>	Brăzoi	Caraș-Severin
33	Magdalena Osiecki	Prelipeț	Cluj
34	Otilia Popu	Morlaca	
35	Francisca Popu		Făgăraș
36	Octavia Pușcariu	Sohodol-Bran	România
37	Maria Pușcariu	București	România
38	<i>Alexandra Pușcariu</i>	București	
39	<i>Elena Pușcariu</i>		
40	Veronica Purdean	Gârboș	Solnoc-Dobîca
41	Mărióra Roșu	Vrani	Caraș-Severin
42	<i>Georgina Roșu</i>		
43	Elena Scridon	Năsăud	Bistrița-Năsăud
44	Maria Scridon		
45	Aurelia Șerban	Sântohalma	Hunedóra
46	Ana Todea	Reghinul-săsesc	Murș-Turda
47	Silvia Todea	" "	" "
48	Elvira Todea		
49	Gabriela Tomuța	Baia de Criș	Hunedóra
50	Valeria Uilăcan	Blaj	Alba-inferióra
51	Terenția Ungurcan	Curtacher	Arad
52	Emilia Vessa	Socodor	"

Nota. Elevele, al căror nume s-a tipărit cu litere cursive, au frecventat școala elementară a „Reuniunii femeilor române“ din Sibiiu.

I. Date statistice după clase

despre elevele înmatriculate la școala civilă de fete a Asociațiunii pro 1900/1901.

Clasa	Numerul elevelor				Elevele după confesiune			Elevele după naționalitate		Elevele adăpostite în internatul școlii și externe		Ocupațiaunea părinților										Suma		
	înmatriculate	ordinare	privatiste	s-au supus exam. la finea anului	s-au repăsit în decursul anului	gr. orientale	gr. catolice	evang. Inter.	de lege moz.	Române	altă naționalitate	interne	externe	Proprietari, agri-cultori și arendași	Comercianți și in-dustriași	Preoți	Profesori și inv-țător	Funcționari de stat, comunali	Funcționari priv.	Medici, advocați, ingineri	Privatieri (pensionisti) etc.		Muncitori, ser-vitori	
I.	12	12	—	11	1	11	1	—	—	12	—	4	8	6	—	3	—	—	—	2	—	—	1	12
II.	25	25	—	24	1	20	5	—	—	25	—	16	9	6	3	5	—	5	—	2	2	2	2	25
III.	26	26	—	26	—	18	8	—	—	26	—	15	11	3	1	9	3	2	1	2	4	1	1	26
IV.	18	18	—	18	—	14	4	—	—	18	—	8	10	6	2	4	2	1	1	1	—	—	1	18
Cursul compl.	4	—	4	—	—	1	3	—	—	4	—	4	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	4
Suma	85	81	4	79	2	64	21	—	—	85	—	47	38	21	6	22	5	8	4	8	6	5	—	85

II. Date statistice

despre elevele adăpostite în internatul școlii civ. de fete a Asociațiunii în an. școl. 1900/1901.

Clasa	Elevele adăpostite în internat		Elevele interne după con-fesiune						Elevele interne după naționalitate				Ocupațiunea părinților									Observare					
	din școala civilă a Asociațiunii	din școala elementară a Reuniunii femeilor române	în școala civilă			în școala elementară			în școala civilă		în școala elementară		Proprietari și agricultori și arendași	Comercianți și industriași	Preoți	Profesori și Inven-tori	Funcționari de stat și comunali	Funcționari privați	Medici, avocați și ingineri	Privatieri (pensionisți) etc.	Suma						
			gr. orientale	gr. catolice	altă confesiune	gr. orientale	gr. catolice	altă confesiune	române	altă națio-nalitate	române	altă națio-nalitate															
I.	4	1	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
II.	16	—	12	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	16
III.	15	1	10	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	15	1	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
IV.	8	3	5	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	8	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Cursul compl.	4	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Suma	47	5	32	15	—	5	—	—	—	—	—	—	—	47	6	12	4	4	4	5	9	2	—	—	—	—	52
	52		52						52				52														

5. Mijloace de învățămînt.

A. Biblioteca corpului didactic.

I. Cărți.

α) Dăruite:

1. XIV Jahrbuch des siebenbürgischen Karpathenvereius. Hermannstadt 1894.
2. Maria Cioban, Scrisori către eleve. Sibiiu 1900, don. de autor.
3. Iosif St. Șuluțu, Memoriul seü, partea II, V și VI, 3 vol. Sibiiu, 1879, 1883, 1899, don. de autor.
4. I. Pop-Reteganul, Povestiri din viața țăranilor români. Sibiiu 1900, don. de Asociațiune.
5. Anuarul I. al Reuniunii sodalilor români din Sibiiu. Sibiiu 1900. don. de Reuniune.
6. Dr. C. Diaconovich, Enciclopedia Română, fasc. 21—23. Sibiiu 1900—1901. don. de redacțiune.
7. Eud. Hurmuzaki, trad. de I. Slavicî, Fragmente din istoria Românilor, tom. III. Bucuresci, 1900.
8. N. Iorga, Studii istorice asupra Chilieî și Cetății-Albe. Bucuresci, 1900.
9. Dr. I. Neagoe, Studiu asupra pelagref. Bucuresci, 1900.
10. C. Erbiceanu, Protosincelul Naum Rimniceanu. Bucuresci, 1900.
11. N. Popea, Andreiü baron de Șaguna. Bucuresci, 1900.
12. Indice alfabetic al Analelor Academiei XI—XX. Bucuresci, 1900.
13. Analele Academiei Române, seria II tom. XXII. Adm. Bucuresci, 1900.
14. Analele Academiei Române, seria II tom. XXI. Mem. sect. ist. Bucuresci, 1900.
15. Publicațiunile fondului Vasile Adamachi, tom. I 1898/1900. Bucuresci, 1900.
16. I. Bota, Chemarea învățatoriului. Brașov, 1899. don. de Dr. V. Bologna.

dăruite de Academia Română

17. N. Ivan, O pagină din lupta noastră pentru existență. Sibiiu, 1901, don. de Dr. V. Bologa.

18. J. Finelle, Bucăți alese din autorii francesi. Bucuresci 1900, don. de W. Krafft.

19. Sergiu Cujbă, Incoronarea. Bucuresci, 1901, don. de V. Rola-Piekarski.

20. C. Dumitrescu-Bumbesci, Călăuza p. înființarea și conducerea băncilor populare. Bucuresci 1901, don. de V. Rola-Piekarski.

21. V. Onițiu, Seria II. din conferențele pedagogice ale corpului profesoral dela școlile medii din Brașov. Brașov, 1900.

22. V. Onițiu, Anuarul XXXVI. al gimnasiului mare public român din Brașov pe 1899/1900. Brașov, 1900.

23. Dr. At. Marienescu, Cultul păgân și creștin, T. I. Bucuresci, 1884, don. de autor.

24. Dr. At. Marienescu, Topografia satului și hotarului Măidan, urmată de Studiu despre Celți și numele de localități, Caransebeș, 1895. Don. de autor.

Diverse programe școlare în schimb.

β) Cumpărate:

25. Dr. Il. Pușcariu, Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania. Sibiiu, 1900.

26. Dr. Aug. Bunea, Episcopul Ioan Inocențiu Klein (1728—1751). Blaș, 1900.

27. Szitnyai Elek, Ész és sziv. Budapest, 1900.

28. Gábel Gyula, Erzsébet. Budapest, 1900.

29. O. Foltz, Die deutsche Dichtung in der Unterklasse. Dresden, 1900, 2 broș.

30. I. Rațiu, Viața și operele lui Andrei Muresianu. Blaș 1900.

31. M. Dragomirescu, Carte sistematică de citire și compozițiuni. Bucuresci, 1899.

32. St. Kiritzescu, Teoria educațiunei. Bucuresci, 1901.

33. N. Gane, Pagini răslete. Iași, 1901.

don. de direct.
gimnasiului

34. P. Conda, Drepturile și datorițele învățătorilor conf. români. Sibii, 1901.

35. Silv. Moldovan. În panteon. Sibii, 1901.

36. Dr. G. Popovici, Uniunea Românilor din Transilvania cu biserica romano-catolică, Logoj, 1901.

II. Reviste și ziare.

α) dăruite de redacțiunii:

1. „Familia“, Oradea-mare, red. Iosif Vulcan.
2. „Telegraful Român“ Sibii.
3. „Transilvania“, Sibii.
4. „Tribuna“, Sibii.
5. „Vulturul“, Oradea-mare.

β) cumpărate:

6. „Pädagogische Studien“, Dresden.
7. „Magyar Paedagogia“, Budapest.
8. „Deutsche Rundschau für Geographie und Statistik“, Wien 1899/1900.

B. Biblioteca elevilor.

1. „Răsboiul nostru pentru neatîrnare“, de G. Coșbuc. Bucuresci, 1899.

2. „Scrisori către eleve“, de Maria Cioban. Sibii, 1900.
Dăruit de aut.

3. „Vorbe înțelepte“, de A. C. Popoviciu, Bucuresci, 1900.

4. „Novele“, de N. Gane, ed. III. Bucuresci, 1899.

5. „Poesii populare“, culese de V. Alexandri. Bucuresci, 1900.

6. „Nunta lui Pîrjol“ (teatru de copii) de I. Vulcan. Oradea-mare, 1900.

7. „Ezisébet. Megemlékezés Magyarországnagy Királynéjáról“, de Gábel Gyula, Budapest, 1900.

8. „Povestiri din copilărie“ de Sergiu Cujbă. Bucuresci, 1896.

9. „Incoronarea“ de Serg. Cujbă. Bucuresci, 1901.

10. „Poesii“, de V. Alexandri. Bucuresci, 1901.

dăruite de
V. Rola
Piekariski.

C. Recuisite și aparate de învățămînt.

Nouă modele de ghips pentru desemnul după natură.

Direcțiunea împlinesce o plăcută datorie, aducînd cele mai vii mulțămiri tuturor p. t. binefăcătorii, onorabilelor societăți și redacțiunii, cari au binevoit a contribui la înmulțirea mijloacelor de învățămînt pentru școla noastră.

6. Din cronica școlei și a internatului.

Anul școlar s-a început în 1 Septembrie 1900, st. n.

În decursul anului școla a fost vizitată de D-l Dr. *Ilarion Pușcariu*, vice-președintele Asociațiunii și Dl *Iosif St. Șuluțu*, membru în comitetul Asociațiunii, ca delegați ai comitetului și Dl Dr. *Pintér Gábor*, inspector regesc de școle din comitatul Sibiului.

Agendele curente școlare, didactice și administrative ale institutului, s-au pertractat în 12 conferențe.

Starea sanitară a elevelor, în general vorbind, a fost mulțămitoare. În privința acesta se observă cele mai stricte îngrijiri, conform dispozițiilor medicului de casă. Elevele fac adese-orî preumblări și gimnastică corespunzătoare. Iarna patineză și urmăză școla de dans în edificiul propriu al internatului.

În postul Paștilor toate elevele s-au mărturisit și cuminecat prin catecheții și parochii respective ai ambelor confesiuni române.

Excursiuni școlare, sub conducerea corpului profesoral, s-au făcut în 24 Septembrie, 1900, în 18 Aprile și 25 Maiu, 1901. Clasele superioare au cercetat diferite *muze* din Sibii.

Festivități solemne, la cari au participat elevele institutului, au fost:

Serbarea onomasticeii *Maiestății Sale, Impăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I.* la 4 Octobře 1900.

Serbarea școlară din 19 Novembre 1900, în memoria fericeii *Impărătese și Regine Elisabeta.*

7. Examenele.

Examenele de primire s-au ținut în 5 Septembrie 1900.

Examenele publice dela finea anului școlar se vor ținé din 24—27 Iunie st. n., după următorul program:

Luni în 24 Iunie.

a) înainte de amézî:

dela 8—10 óre Religiunea cu elevele din tóte clasele civile.
 „ 10—11 „ Limba franceză, clasa III și IV.

b) după amézî:

dela 3—5 $\frac{1}{2}$ óre Clasa I civilă, din studiile: Limba română,
 Aritmetica și Limba maghiară.

Mărți în 25 Iunie.

a) înainte de amézî:

dela 8—11 óre Clasa III civilă, din studiile: Istoria univer-
 sală, Limba germană, Aritmetica, Limba ma-
 ghiară și Chemia.

b) după amézî:

dela 3—5 $\frac{1}{2}$ óre Clasa II civilă, din studiile: Istoria univer-
 sală și Geografia, Istoria naturală și Limba
 maghiară.

Mercuri în 26 Iunie.

a) înainte de amézî:

dela 8—11 óre Clasa IV civilă, din studiile: Limba română,
 Aritmetica și Geometria, Limba maghiară,
 Istoria patriei și Higiena.

Joi în 27 Iunie.

a) înainte de amézî:

dela 9—11 óre Musica instrumentală și vocală. Declamațiuni.
 Încheerea solemnă a anului școlar și distri-
 buirea atestatelor.

Lucrurile de mână femeesci, de caligrafie și desemn, sunt expuse în decursul examenelor într-una din salele institutului.

Óspeții sunt bineveniți!

8. Înștiințare pentru anul viitor.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc eleve:

a) cari dovedesc prin *atestat de botez*, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani;

b) cari dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare), ori apoi dovedesc pe baza unui *examen de primire*, că sunt bine orientate în materialul de învățămînt prescris pentru clasa a IV-a elementară.

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, cari dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare dela altă școală de categoria școlii civile.

În lipsa unui astfel de atestat, sau pelângă atestat de pe clasa V și VI dela școală elementară-poporală, primirea în oricare clasă a școlii civile, ce corespunde vârstei elevei, se poate face numai pe baza unui *examen de primire*, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministeriului regesc-ungar de culte și instrucția publică, dto 11 August 1887, Nr. 29000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, cari se inmatriculează pentru prima dată la școlă noastră, au să producă *atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare*.

În *cursul complementar* (supletoriu), împreună cu școlă civilă de fete a Asociațiunii, în sensul §-lui 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve, cari au absolvat cele patru clase ale școlii civile. Se pot însă primi și eleve, cari au absolvat cu calcul bun numai *două clase civile*, dacă au trecut de 15 ani și sunt impedeate a absolva toate cele patru clase civile.

Inscrierile pentru anul școlar 1901/1902 se pot face din 1—6 Septembrie 1901, *stilul nou*.

Examenele de emendare, se țin în 2 Septembrie 1901 st. n. la 8 ore a. m., cu elevele, cari s-au însinuat la direcțiune în termenul prescris.

În 4 Septembrie 1901 st. n. la 8 ore a. m. se vor ține *examenle de primire*, iară în 5 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Didactrul e 4 cor. pe lună, și pentru elevele, ce se înscriu prima-dată la acésta școlă, o taxă de inmatriculare de 4 cor., solvită odată pentru totdeuna. Același didactru e și pentru elevele din cursul complementar.

Elevele, cari voesc să fie primite *in internat*, fie eleve ale școléi civile, saũ ale școléi elementare a reuniunii femeilor române, aũ să fie insinuate de timpuriu la direcțiunea școléi, înainte de începutul anului școlar, pentru-ca să se pótă face dispozițiunile necesare.

Taxa internatului e 400 cor. pe an, plătiți înainte în două saũ cel mult în patru rate. Spesele pentru cărțile trebuincioase, pentru materialul de scris, de desemn și lucru de mână, nu sunt cuprinse în taxa amintită. Acestea se pörtă separat de părinți, precum și cheltuelile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în forte-piano și în limba francesă.

Taxele pentru instrucțiune în forte-piano sunt de 2 categorii:

a) dacă o elevă voiesce să iee órele singură, se compută la 2 óre pe săptămână taxa de 18 cor.*) pe lună; dacă 2 eleve împreună iaũ instrucțiune în aceeași óră, taxa se compută la 2 óre pe săptămână cu 9 cor. de elevă; saũ

b) dacă o elevă voesc să iee órele singură, se compută la 2 óre pe săptămână taxa de 12 cor. pe lună; dacă se intrunesc 2 eleve în aceeași óră, taxa se compută la 2 óre pe săptămână cu 6 cor.*) pe lună de elevă.

Instrucțiunea din limba francesă, câte 2 óre pe săptămână se compută pe lună cu 2 cor. de elevă.

Tóte taxele se plătesc direcțiunii școlare.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădinii frumoase în nemijlocită apropiere de parcul orașului și e provădut cu apaduct, baie proprie, lumină electrică, etc. încât ofere cele mai bune condiții *higienice*.

Elevele din internat, afară de școlă, aũ în fie-care zi anumite óre de conversațiune în limba francesă, maghiară și

*) Din care sumă 2 cor. se contéză pe lună institutului, pentru susținerea fortepianelor în stare bună.

germană după trebuință. Pe lângă aceea ele se prepară și învață lecțiunile sub conducerea și cu ajutorul directorului, al profesórelor și guvernantelor.

Elevele, cari voesc să fie primite în internat, mai au să aducă cu sine: o saltea, un covorel la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de coperit, 4 ciarșafuri (lințoluri, lepedee), 6 ștergare, 6 servete, apoi perie de dinți, săpun și 2 pepteni, cari toate rămân proprietatea elevei. Afară de acestea schimburile de trup saũ albiturile, câte $\frac{1}{2}$ duzină din fiecare, ciorapi și fuste de colóre închisă și batiste (marămii) câte 1 duzină, 1 parapeu (cort) și încălțăminte trebuincioasă. Cât pentru toalete nouă, părinții și tutorii sunt sfătuiți a nu face de acestea pentru copilele lor, căci pentru uniformitatea îmbrăcăminteii elevelor interne, *acele toalete se fac aici cu prețuri moderate*, prin îngrijirea direcțiunii internatului. Strîns de uniformă se țin: o haină, 2 șurțe în forma unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, cari necondiționat au să se facă aici și cari preste tot vor costa cam 30—40 cor.

Dela direcțiunea școlei se pôte primi prin postă: „Statutul de organizare“ și „Regulamentul intern“ al școlei, „Regulamentul pentru cursul complementar“, „Planul de învățămînt“ și „Regulamentul ministerial pentru examenele publice, private, supletorii și de emendare“, à 10 cr. exemplarul. Dela direcțiune se pôte primi pentru 2 cor. și „Monografia“ școlei, în care pe lângă istoricul institutului, se află descris edificiul școlei și al internatului în toate amănuntele.

Sibiiă, în Iuniă 1901.

Direcțiunea școlei.

